

Celje - skladišče
D-Per

70/1976

1119760644,6

COBISS

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE »HMEZAD« ŽALEC — LETO XXX. — JUNIJ 1976 — ŠTEVILKA 6

Odgovornost za izvajanje sprejetih nalog v kmetijstvu

V dosedanjem razvoju se je pokazalo, da je razporeditev odgovornosti za izvedbo planskih nalog na vse nosilce planiranja — samoupravno združeno delo in družbenopolitične skupnosti — utemeljena in nujna tudi v prihodnje. V tem okviru se predlaga, da glede na pomen posameznih blagovnih skupin in glede na ustavno pristojnost prevzamejo:

- federacija skrb za temeljne kmetijske proizvode skupnega pomena,
- republike skrb za regionalno oziroma proizvodno-razvojno pomembne proizvode svojega območja,
- občine skrb za zagotovitev oskrbe s sezonskimi proizvodi kmetijskega porekla (predvsem za sadje in vrtnine),

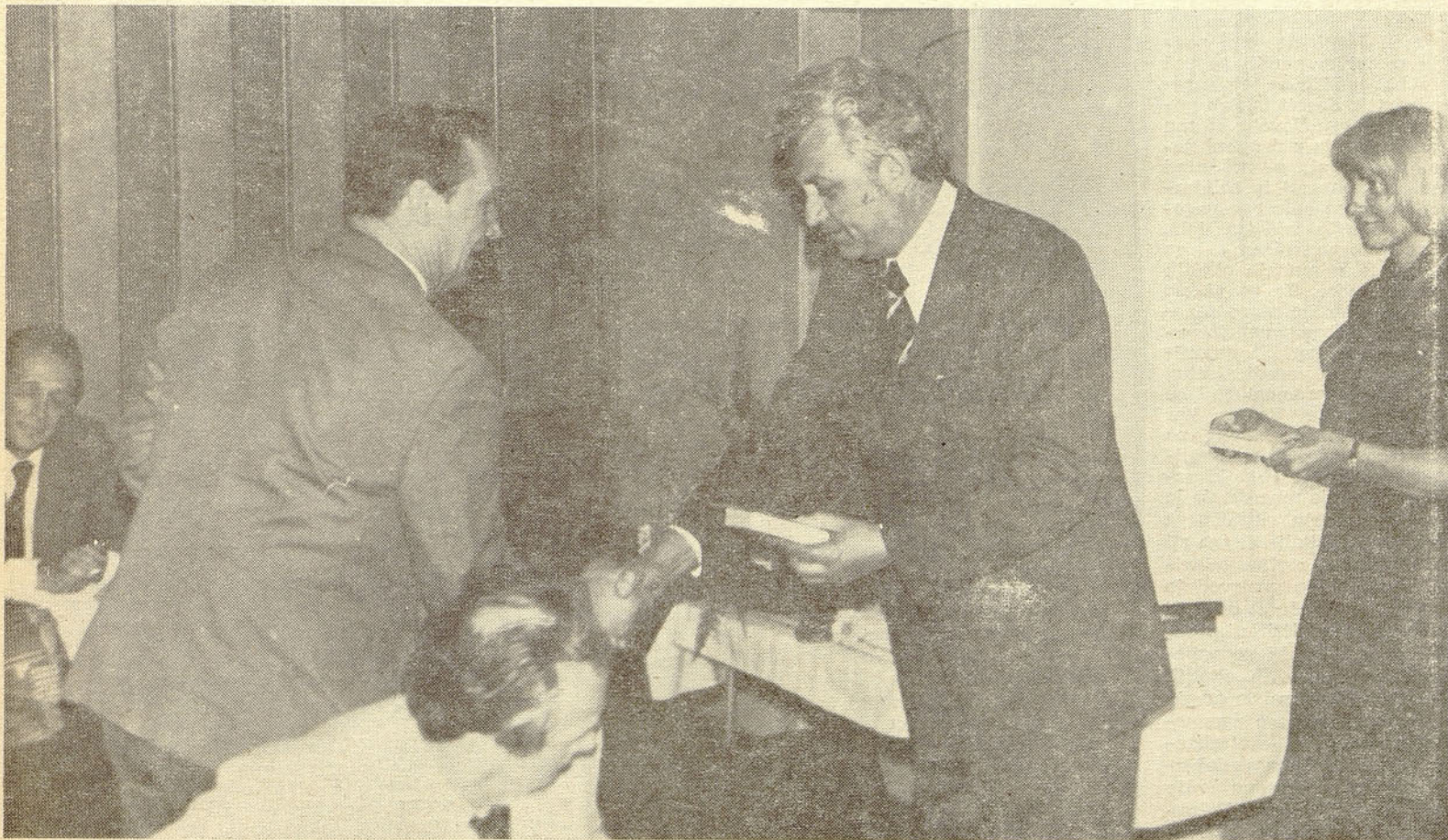
— združeno delo za del surovin kmetijskega porekla.

Takšen pristop zahteva ustrezno splošno poslovno in plansko — dohodkovno organiziranost gospodarstva in celovito odgovornost vseh družbenopolitičnih skupnosti, da ustvarjajo s svojimi ukrepi celovitost temeljnih pogojev za kmetijsko družbeno organizirano proizvodnjo.

Glede na to, da bo združeno delo na področju kmetijstva in živilstva na ravni republike opredelilo v samoupravnih sporazumih o temeljih skupnih planov svoje obveze, je potrebno v okviru družbenih planov v občinah in v republiki določiti temeljne ukrepe, ki naj bi jih sprejele skupščine teh družbenopolitičnih skupnosti — poleg ukrepov, ki bodo

1946-1976

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Celje je v maju praznovalo 30-letnico obstoja in plodnega dela. Okrog 150 članov je bilo na proslavi obletnice v Hmeljarskem domu v Zalcu. Proslava je bila 21. maja.

Visoka odlikovanja je v imenu predsednika republike maršala Tita podelil 19. maja tridesetim članom OZD »Hmezad« predsednik Skupščine občine Zalec dipl. inž. Vlado Gorišek

Vpišimo čimveč za boljše ceste, za večjo varnost na naših cestah, za lepši jutri!

Nosilci sprememb, ne pa poslušalci

V osnovnih celicah družbe, predvsem pa v tozdih, se pravkar začnejo organizirati pogovori o osnutku zakona o združenem delu. Priprave za ta velik podvig so že končane. Na tretji seji CK ZKJ in na sejah vodstev družbenopolitičnih organizacij zveze komunistov, sindikata, socialistične zveze v vseh republikah in pokrajinah so določene idejnopolitične osnove dela, ki jih čaka. Natančno so določene tudi obveznosti zveze komunistov in vseh drugih organiziranih sil socialistične zavesti.

V razpravi, ki jo začnemo, udeleženci ne smemo deliti na predavatelje in poslušalce, kajti v njej so vsi udeleženci tudi nosilci sprememb. Razlogov za te spremembe je mnogo povsod, tudi tam, kjer z bistvenim delom šele začnemo, pa tudi tam, kjer so že veliko napravili, kajti na tem področju se lahko naredi še več in še bolje. Namen teh sprememb pa je doseči takšen položaj delovnega človeka, ki mu bo omogočil, da z drugimi delovnimi ljudmi, z neštetiimi vezmi vzajemnosti in solidarnosti suvereno odloča o pogojih in sadovih svojega dela. Na poti do uresničenja tega cilja pa so v mnogih okoljih še vedno ovire. To so včasih neznanje, inercija stare zavesti, prilagodljivost, nepripravljenost, da se karkoli spremeni, vse to pa zaradi strahu, da se s temi spremembami ne bi zgubilo nekaj tistega, kar danes imajo. Druge ovire pa so v zavestnem odporu. Nosilci tega odpora so tisti, ki zavestno zastopajo mnenje, da je samo na konju klasičnega podjetja — kapitalističnega ali etatističnega — možno galopirati v racionalno proizvodnjo in visoko proizvodnost dela. Ti odpori so materializirani predvsem v odnosih, ki so vzpostavljeni v nekaterih okoljih v obliki tehnokratskega in skupinsko-lastniškega monopola, privatizacije, centralizacije in nezakonitega prilaščanja dohodka ter samoupravnih pravic delovnih ljudi. Pojavljajo se tudi novejšje oblike nezakonitega prilaščanja. Ena med njimi je nastajanje novega organa v nekaterih organizacijah — direktorskega kolegija.

Razprava o osnutku zakona o združenem delu zato mora biti v vsakem okolju priložnost, da se točno in dokončno, brez odstopanja ugotovi, ali se

(Nadaljevanje na 3. strani)

opredeljeni na ravni federacije za tisti del kmetijstva, ki je skupnega pomena za vso državo.

V republikah bo zaradi trajnega skupnega interesa hitrejšega razvoja kmetijske proizvodnje, njegove vpliva na povečevanje celokupne družbene produktivnosti dela in dohodka kmetijskih proizvajalcev oziroma zaradi potrebe po skladnem razvoju potrebno zagotoviti — poleg programirane normativne dejavnosti, ki obsega: predvsem dograditev zakona o združenju kmetov v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu, ustrezno dopolnitev zakona o kmetijskih zemljiščih, dopolnitev predpisov o uvajanju obdavčitve po dohodku za nekatere kategorije zavezancev — tudi nekatere sistemske materialne pogoje za hitrejši razvoj kmetijstva. Med temi velja opozoriti predvsem na izvajanje družbenega dogovora o organizaciji in sofinanciranju kmetijske pospeševalne službe, na podporo krepitve hranilno-kreditnih služb kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacij v skladu z veljavnim zakonom na podlagi družbenega dogovora iz leta 1974, ki so ga podpisale tudi vse občine v SRS. Očitno se kaže potreba po nadaljevanju preorientacije proizvodnje usmeritve in krepitve produktivnosti dela v živinoreji in potreba po ustvarjanju pogojev za pospešeno nadaljevanje melioracij kmetijskih zemljišč.

V občinah ali za več občin skupaj naj bi poskrbeli za samoupravno in poslovno organiziranje oskrbe s sezonskimi artikli prehrane (sadje, zelenjava) in za nekatere specifične ekonomske ukrepe, na podlagi sprejete usmeritve in odgovornosti občin za izvajanje družbenih planov na njihovem območju. Seveda pa je izredno pomembna tudi funkcija občin oziroma njihovih skupščin, da usmerjajo razvoj samoupravnih socialističnih odnosov.

Med ukrepi občin iz njihove originarne pristojnosti se še naprej računa na stimulatívno davčno politiko, ki bo podprla najbolj progresivne razvojne (predvsem o skupnem razvoju) odločitve kmetov, povezanih v okviru delovnih organizacij in sicer na podlagi dejanskega dohodka in katastrskega dohodka.

Prav tako naj bi občine nadaljevale podporo družbeno dogovorjenim nalogam pri sofinanciranju pospeševalne službe in v okviru svoje aktivnosti v letu 1976 ter v skladu z resolucijo za leto 1976 oblikovale ustrezne družbene dogovore o sistemski re-

šitvi tega vprašanja do leta 1980, upoštevajoč pri tem, da gre za del zadovoljevanja splošnih družbenih potreb.

V kmetijski zemljiški politiki naj bi občine sprejele ukrepe za pospešitev izdelave in sprejema občinskih prostorskih planov, ker sedanje stanje onemogoča dolgoročneje planiranje razvoja tako v kmetijstvu kot tudi planiranje urbanizacije, kar vodi v pritiske in nepotrebne sektorske konfrontacije. Nujno je samoupravno, kadrovsko in delovno učvrstiti kmetijske zemljiške skupnosti v vseh občinah in zagotoviti, da sprejmejo svoje lastne sporazume o temeljih plana kmetijske zemljiške politike za obdobje 1976—80 ter tako preprečiti njihovo tavanje v brezperspektivnosti ali neracionalno porabo sredstev za neverificirane programe. V programe teh skupnosti naj bi vnesli predvsem naloge, ki pomenijo krepitev prostorske podlage za proizvodnjo hrane, prostorsko širjenje družbenih obratov in njihovo zaokrožitev, oblikovanje najprogresivnejših rešitev produkcijskega in samoupravnega povezovanja kmetov na združeni zemlji, ki se že oblikujejo pri trajnih nasadih (zlasti pri hmelju) in pri melioracijah, ker je le na ta način mogoče v širšem obsegu preseči parcelno omejenost kot temeljno zavoro hitreje rasti produktivnosti dela in vključevanja kmetov v resnično združevanje, izhajajoč iz njihovega interesa po večjem dohodku in ustrežnejši socialni varnosti.

V občinah gorskega in hribovitega sveta je potrebno še posebej posvetiti pozornost ohranjanju kmetijske rabe pašniških površin in poseljenosti hribovitega sveta. Hkrati pa razvoj deagrarizacije narekuje v vseh občinah resen razmislek o reševanju socialnih vprašanj ostarelih kmetov in o usodi kmetijskih zemljišč, ki zaradi delovne nezmožnosti lastnikov ostajajo neobdelana ali slabo obdelana.

V tem smislu pričakujemo vso podporo in neposredno angažiranih ustreznih občinskih upravnih organov in še zlasti skupščin občin pri definiranju nalog in obvez v družbenih planih občin, kjer naj bi bile podane smernice za reševanje navedenih vprašanj iz pristojnosti občin v širšem smislu. Prav tako pa velja v interesu celovitega delovanja agrarne politike v naslednjem obdobju računati na vašo podporo in sodelovanje pri sprejemanju konkretnih ukrepov.

ing. Ivo Marenk

delo SAMOUPRAVNIH organov

PRVE SEJE NOVOIZVOLJENIH SAMOUPRAVNIH ORGANOV DELOVNE ORGANIZACIJE

Volitve v organe upravljanja delovne organizacije in TOZD so bile opravljene marca. (Rezultate volitev objavljamo posebej.)

Delavski svet delovne organizacije Hmezad je imel 1. sejo 25. 3. 1976, na kateri je konstituiral in že tudi razpravljal in odločal o tekočih nalogah in problemih.

1) Po poročilu volilne komisije je sklenil, da se potrdijo mandati novoizvoljenim delegatom in njihovim namestnikom.

Izvoljeni delegati delavskega sveta delovne organizacije so:

1. DOSEDLA Branko, traktorist, KŽ — III.
2. DROLČ Anton, traktorist, KŽ — I.
3. KAMPUŠ Anton, vodja HPE, KŽ — IV.
4. KOS Franc, vodja ŽPE, KŽ — Govedoreja
5. LUŽEVIC Janez, glavni tehnolog, KŽ
6. POCIVALŠEK Ciril, kmet-kooperant, KŠ
7. TOVORNIK Marjan, kmet-kooperant, KŠ
8. NOVAK Anton, komercialist, KŠ
9. KOVAČIČ Jože, vodja PE, KŠ
10. VEZONIK Oto, poslovodja KP, KR
11. PRIMC Miha, komercialist, KI
12. TROHA Alenka, KI
13. MAJDIČ Milan, kmet-kooperant, KI
14. RANČIGAJ Franc, kmet-kooperant, KO
15. CIZEJ Ludvik, kmet-kooperant, KO
16. HROPOT Maks, kmet-kooperant, KO
17. STIMULAK Martin, kmet-kooperant, KO
18. GMAJNER Anton, org. koop. proizv., KO
19. TOVORNIK Viktor, sadjar, SM
20. BENCINA Jože, vodja OE, VR

21. LEMUT Franc, upravnik DE, ME
22. GORSEK Andrej, sekretar, ME
23. PEKOŠAK Viktor, vodja DE, ME
24. POZUN Jožica, vezalec, ME
25. BOJOVIČ Ljiljana, blagajnik, ME
26. KOS Karel, org. odkupa, ML
27. PINTAR Emil, sortirni manipulant, HM
28. BUČAR Franc, vodja proizvodnje, MK
29. GORSEK Zdravko, pom. direktorja, ST
30. PEVEC Martin, vodja priprave dela, GR
31. KOREN Branka, vodja PE, GS
32. STRMŠEK Karel, skladiščnik, ZH
33. LOVRENCIČ Janez, sam. komercialist, NT
34. ČETINA Jože, vodja EO, Skupne službe

Izvoljeni namestniki delegatov so:

1. MARKUŠ Stanko, sadjar, SM
2. TERŽAN Ivo, vodja OE, VR
3. LOVRENCIČ Milka, računovodja, ML
4. TERGLAV Ivica, analitik, HM
5. ŠOSTER Majda, tehnolog, MK
6. REBERŠEK Zdravko, tehnolog-konstr., ST
7. KUMER Andrej, skupinovodja, GR
8. GOLEŠ Majda, blagajnik, GS
9. SANTEL Bogomir, vodja PE, NT
10. VRHOVSEK Miha, vodja strojnice, ZH
11. ŽAGAR Stanko, vodja Ib, Skupne službe
12. KONČNIK Anton, traktorist, KR

2) Za predsednika delavskega sveta delovne organizacije je bil predlagan in soglasno izvoljen Četina Jože, dipl. ing. agronomije, za namestnika predsednika pa Rančigaj Franc, kmet-kooperant iz Trnave.

3) V skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi in na podlagi predhodnega kandidacijskega postopka je delavski svet imenoval kolektivne izvršilne organe.

1. V odbor Interne banke so na predlog TOZD imenovani naslednji člani:

1. GOROPEVSEK Marjana, bilancist, KZ
2. LOVRENCIĆ Milka, računovodja, ML
3. ČEŠAREK Jože, komercialist, ZH
4. ŠOSTER Majda, tehnolog, MK
5. PIRNAT Jožica, bilancist, ME
6. BRISNIK Ivan, računovodja, NT
7. KOPUŠAR Anica, knjigovodja, SM
8. ROVŠNIK Anica, knjigovodja, GR
9. KOROŠEC Marija, računovodja, DS SS
10. GOSAK Iva, knjigovodja, HM
11. POLC Jelka, računovodja, KO
12. VEZONIK Oto, poslovodja KP, KR
13. PRISTOVSEK Majda, vodja PE, VR
14. PEVEC Štefka, računovodja, GS
15. URBANČIĆ Ivan, v. d. računovodja, KI
16. VEHOVAR Ivanka, računovodja, KS
17. KRUSIČ Martin, računovodja, ST

2. V upravni odbor Hranilnice in posojilnice še do seje delavskega sveta ni bil končan kandidacijski postopek — kandidate predlagajo izpostave HiP — zato bo ta odbor imenovan na naslednji seji.

3. V skladu z določili zakona o splošnem ljudskem odporu in v skladu z internim pravilnikom je delavski svet imenoval odbor za ljudsko obrambo, komisijo za ljudsko obrambo panožne kmetijske proizvodnje in štab civilne zaštite.

4. Komisija za obveščanje je kolektivni izvršilni organ delavskega sveta na področju politike obveščanja v delovni organizaciji.

Komisija šteje 11 članov, v katero imenuje 5 članov delavski svet delovne organizacije, 5 članov družbenopolitične organizacije, urednik glasila pa je član po svojem položaju.

Delavski svet imenuje naslednje člane:

1. GORSEK Andrej, pom. direktorja ME, predsednik
 2. ZAGOŽEN Jože, kmet-kooperant
 3. SAVINEK Franc, sekretar, Skupne službe
 4. LESJAK Filip, sekretar, HM
 5. BREŽNIK Jože, gl. tehnolog, KZ
5. V uredniški odbor glasila »Hmeljar« imenuje delavski svet naslednje člane:

1. GUBENŠEK Anton, Skupne službe
2. LUŽEVIČ Janez, KZ
3. PUGELJ Bogdan, KO
4. LEMUT Franc, ME
5. ORAČ Eva, NT

KAČ Miljeva, Inštitut za hmeljarstvo, urednica strokovne priloge za hmeljarstvo

VYBHIAL Vili, glavni urednik glasila.

4) Glavni direktor Križnik Veljko je novoizvoljenim delegatom podal poročilo o poslovnem položaju podjetja in o tekočih in dolgoročnih nalogah.

Delavski svet je soglasno odobril poročilo. To poročilo bo posebej objavljeno.

5) Sprejeti predlog samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov

Predlog je v imenu komisije obrazložila tov. Grobler Marjetka, dipl. ekonomist. Na osnutek, ki je bil v javni razpravi, je komisija sprejela veliko pripomb, ki jih je komisija pri izdelavi končnega predloga večino upoštevala. Ker se končni predlog v nekaterih členih bistveno razlikuje od osnutka, je komisija ta predlog objavila v glasilu Hmeljar v ponovno 15-dnevno razpravo. Na ta način bo lahko sleherni delavec seznanjen s predlogom in da še lahko dajo eventualne pripombe. Nato bo komisija predlagala zborom delavcev v sprejem.

Delavski svet je soglasno sprejel predlagani predlog samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov in odobril postopek za končni sprejem na zborih delavcev.

6) Sprejet je začasni sklep o zavarovanju plačil glede na zakon o razpolaganju s sredstvi in vzpostavljanje dolžniško-upniških razmerij.

Tov. Janše Jože, pomočnik direktorja finančno-računovodskega sektorja, je pojasnil zakonska določila o zavarovanju plačil med uporabniki družbenega premoženja, dosedanje ukrepe, ki so bili podvzeti v podjetju in predlog sklepa, ki ga naj sprejme delavski svet za enotno izvajanje v podjetju. Predlog sklepa je bil poslan vsem TOZD in tudi delegatom delavskega sveta za to sejo.

Po razpravi delavski svet sklene naslednje:

Sprejme začasni sklep o načrtovanju finančnih sredstev, o njihovi uporabi, določitvi odgovornih oseb za razpolaganje s sredstvi ter vzpostavljanje dolžniško-upniških razmerij in zavarovanju plačil v besedilu, kot je bilo predloženo, upoštevajoč navedene popravke.

Vsem TOZD se priporoča, da zaradi prehoda na nov način plačevanja omejijo izvajanje investicij v mesecu aprilu 1976, izvzemši najnujnejše nabave.

Poslovodne organe in vodilne delavce podjetja in TOZD zadolži za dosledno izvajanje sprejetega sklepa in ponašanje v skladu s sklepom določenih mejah.

7) Delavski svet je sklenil, da bo imel seje praviloma izven delovnega časa. Za nadomestilo izgube prostega časa se določi sejnina v neto znesku: 1. za delegate — delavci podjetja in vabljeni gosti 100 din, 2. za delegate — kmetom-kooperantom pa 120 din. Kadar je seja v delovnem času, sejnina delavcem ne pripada. Povrnemo tudi potne stroške.

Skupni odbor za medsebojna razmerja je imel 1. sejo 26. 3. 1976.

1) Po poročilu predsedstva volilne komisije je odbor sprejel sklep, da potrdi mandate novoizvoljenim delegatom, in to:

1. SKETA Janez, veterinar
Kmetijstvo Žalec
2. KUNST Zlatko,
Kmetijstvo Šmarje
3. JESENSEK Vinko, vodja poljedel.
Kmetijstvo Radlje
4. SVETEK Jože, sekretar
Kmetijstvo Ilir. Bistrica
5. ŠABJAN Jože, org. živinoreje
Kooperacija
6. PIŠEK Ivan, računovodja
Sadjarstvo Mirošan
7. MEDVED Jože, komercialist
Vrtnarstvo
8. GOLICNIK Ivan, gl. tehnolog
Mesnine
9. LESJAK Danica, analitik
Mlekarna
10. GOSAK Ivan, kontist I.
Hmežad export-import
11. GRASELLI Milan, komercialist
Mešalnica krmil
12. KAINZ Peter, vodja PE
Strojna
13. SECKI Ivan, vodja gradbišča
Gradbeništvo
14. KUKOVEC Ljudmila, vodja PE
Gostinstvo
15. LONČAREK Ftane, vodja PE
Notranja trgovina
16. VRHOVSEK Miha, vodja strojnice
Združena hladilnica
17. JANŠE Jože, pom. direktorja FRS
Skupne službe

2) Konstituiranje

1. Za predsednika skupnega odbora za medsebojna razmerja je bil predlagan in izvoljen tov. Pišek Ivan, računovodja iz TOZD Sadjarstvo Mirošan; za namestnika predsednika pa tov. Medved Jože, komercialist iz TOZD Vrtnarstvo.

2. Za izvajanje nalog v zvezi s pristojnostmi, ki jih ima skupni odbor za medsebojna razmerja po samoupravnem sporazumu o združitvi in drugih samoupravnih splošnih aktih, je za posamezna področja imenoval pomožne strokovne komisije in to:

Komisijo za sistemizacijo in oceno delovnih mest ter politiko nagrajevanja, ki jo sestavljajo:

1. MEDVED Jože, komercialist
TOZD VR predsednik
2. GROBLER Marjetka, analitik
Ds SS, tajnik
3. VERSTOVSEK Franc, tehnolog
TOZD KZ, član
4. LESJAK Danica, analitik
TOZD ML, član
5. ŽILNIK Minka, v. d. vodja Kao
Ds SS, član
6. POLC Jelka, računovodja
TOZD KO, član
7. LEMUT Franc, veterinar
TOZD ME, član

Komisijo za skupne kadrovske zadeve, ki jo sestavljajo:

1. LONČAREK Stane, vodja PE Transport
TOZD NT, predsednik
2. WAGNER Marija, org. izobraž.
Ds SS, tajnik
3. SENTJURC Silva, kadr. ref.
TOZD ME, član
4. GORSEK Zdravko, pom. direktorja
TOZD ST, član
5. URBANČI Stanislav, sekretar
TOZD KS, član

Komisija za družbeni standard, ki jo sestavljajo:

1. JANŠE Jože, pom. dir. FRS,
Ds SS, predsednik
2. AJDIĆ Anton, ref. za stan. z.
DS SS, tajnik
3. VOGRINC Franc, sekretar,
TOZD KZ, član
4. STROPNIK Venčeslav, strugar,
TOZD ST, član

(Nadaljevanje na 4. strani)

IVAN CANKAR

1876-1976

(Nadaljevanje z 2. strani)

pod nekaterimi samoupravnimi krinkami slučajno ne skrivajo nesamoupravni postopki.

Povsem razumljivo že po sami naravi tega vprašanja je, da bodo največje delo imeli prav komunisti. Že takoj lahko zagotovo trdimo, da so smer, cilj in rezultati akcij odvisni predvsem od tega, koliko se bo vsak posameznik komunist, vsaka organizacija in vsako vodstvo ZK v njej angažiral.

Šele na takšni osnovi je možno voditi temeljito in resno razpravo in dajati o rešitvah, ponujenih v osnutku zakona o združenem delu, prave predloge za dopolnitve, spremembe in morebitne popravke zakonskih besedil. Tudi pri tem morajo biti komunisti prvi, predvsem s tem, da zagotovijo resnično demokratičnost razprave, njeno popolno javnost, udeležbo najširšega kroga delovnih ljudi, da bi se v njej lahko izrazila njihova izvirna stališča in razpoloženja. Zato sta organiziranost in načrtno delo osnovna pogoja uspeha. To pa med drugim pomeni, da ne sme biti niti ene organizacije in vodstva ZK, ki ne bi imelo natančno določenega programa svojega angažiranja v tej akciji, svojih obveznostih in rokov.

Vsekakor pa bi bil čisti praktikizem in velika napaka, če bi se razprava o osnutku zakona o združenem delu omejila na en sam problem, čeprav bi ta problem trenutno najbolj pestil delovno organizacijo, recimo problem nerednega prihajanja na delo ali kaj drugega. Konkreten program uresničevanja družbenih pogojev za obvladanje združenega dela s celotnim dohodkom in družbeno reprodukcijo je dan s celotnim zakonskim osnutkom o združenem delu. To celoto je nujno potrebno spoznati, sprejeti, uporabljati, kajti samo to zagotavlja uresničevanje zakona oziroma uresničevanje tistih revolucionarnih ciljev, ki so navdihnili tudi ta zakon.

DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAV JE?

Pri Založbi Borec je pravkar izšla knjiga Petra Likarja, ki nosi prav tak naslov, kot je naslov tega sestavka. S tem delom dobivamo Slovenci novo razširjeno in poglobljeno informacijo o našem okolju. Avtor, znani TV komentator Peter Likar, je po vsej Sloveniji zbral stotine primerov onesnaženja okolja, ki ponekod prerašča že v pravo katastrofo. V osnovi se je pretežno oslanjal na podatke naših in tujih raziskovalcev, ki se ukvarjajo s posameznimi področji, potem pa je okrog tega jedra nanizal žive primere, ki jih je ilustriral s pripovedovanjem prizadetih ljudi, družbenopolitičnih delavcev in z lastnimi opazovanji ter ugotovitvami. Naravnost leksikografsko poznavanje problema, poznavanje ozadij, želja po izboljšanju ogroženega okolja, navajanje primerov, ko je bilo okolje rešeno pred onesnaževanjem, hkrati pa brezkompromisnost do nekaterih krivcev dajejo delu še poseben pečat. Knjiga je napisana s spretno roko novinarja in bralca pritegne, da je ne odloži, dokler je ne prebere. Mnogi med tistimi, ki so knjigo že prebrali, so jo poimenovali kar »kriminalka o našem okolju«.

V takem okolju sta avtor in fotografski mojster inž. Marjan Smerke posnela marsikatero fotografijo. Knjiga je opremljena s približno 120 barvnimi in črno-belimi fotografijami, ki sam tekst več kot zgovorno dopolnjujejo.

Avtor obravnava ogroženost zemlje, vode, krasa, gramoznic, živali, hrane — vsega, kar nas obdaja in na kar ljudje dostikrat še pomislimo ne, da je v nevarnosti. Vsi obravnavani problemi zadevajo Slovenijo. Avtor le poredko sega v druge republike ali na širša območja.

Knjigo bi moral imeti vsak občan, ki mu ni vseeno, kaj je sojeno našemu okolju, predvsem pa bi jo morali imeti tisti, ki se že po naravi svojega dela ukvarjajo ali pa bi se morali ukvarjati z bojem proti onesnaževanju okolja: delavci v industriji, delegati, delavci v organizacijah javne uprave in šol. Bolj ko se dviga življenjski nivo, bolj je ogroženo človekovo okolje, hkrati s tem pa raste tudi zavest občanov in skrb, da bi okolje vendarle zavarovali in ga ohranili.

Če ob vsem, kar nam to branje nudi, zanemarimo včerajšnji ali današnji dan, ta trenutek (čeprav tega enostavno ne moremo) in se ozremo malo naprej in se spet zamislimo nad vprašanjem okolja, ki je naš skupen problem, šele tedaj se prav zavemo, da nam v usodnih časih onesnaženo o-

(Nadaljevanje s 3. strani)

5. PREZL Sonja, ref. za spl., kadr. z. TOZD ML, član
6. GOLIČNIK Ivan, tehnolog, TOZD ME, član
7. KUNST Zlatko, TOZD KS, član

Komisija za področje varstva pri delu, ki jo sestavljajo:

1. KAINZ Peter, vodja PE, TOZD ST, predsednik
2. ZUPANEK Janko, vodja službe varstva, Ds SS, tajnik
3. RATEJ Rudi, varnostnik, TOZD ME, član
4. LUŽEVIČ Janez, tehnolog, TOZD KZ, član
5. SEČKI Ivo, gr. tehnik, TOZD GR, član

Komisija za odlikovanje, ki jo sestavljajo:

1. VOGRINC Franc, sekretar, TOZD KZ, predsednik
2. ŠPEGLIČ Franc, tajnik DPO, Ds SS, tajnik
3. KOLENC Vinko, pom. gl. dir., Ds SS, član
4. VODLAN Ivan, analitik dela, Ds SS, član
5. BENCINA Jože, vodja PE, TOZD VR, član

3. Odbor je obravnaval naloge in pristojnosti, ki jih ima po internih samoupravnih aktih. Sklenil je, da se za odločanje na seji odbora pravočasno pripravijo pismeni predlogi posameznih pomožnih strokovnih komisij ali služb in da se posredujejo delegatom z vabilom.

4. V nadaljevanju se je odbor razpravljalo o pripravah za letovanje, odločal o uporabi sredstev skupnega sklada skupne porabe za stroške ekskurzije organov upravljanja prejšnjega mandata in o odobritvi socialnih pomoči.

Druga letošnja oz. 114. seja delavskega sveta delovne organizacije je bila 11. 5. 1976.

Na tej seji je delavski svet obravnaval in sprejemal naslednje sklepe:

Sprejel je poročilo o izvršitvi sklepov zadnje seje. V skladu z 10. členom pravilnika o organizaciji in poslovanju HIP ter na predlog zborov varčevalcev na izpostavi je delavski svet imenoval upravni odbor HIŠ, ki ga sestavljajo naslednji člani:

1. Marovt Franc	Zg. Gorče	izpostava Braslovče
2. Belja Jože	Pečovnik	izpostava Celje
3. Verdnik Albinca	Gotovlje	izpostava Gotovlje
4. Gajšek Viktor	Drešinja vas	izpostava Petrovče
5. Košec Jože	Ločica	izpostava Polzela
6. Uršič Anton	Dolenja vas	izpostava Prebold
7. Četina Andrej	Dobrtiša vas	izpostava Šempeter
8. Podbregar Stanko	Tabor	izpostava Tabor
9. Rancigaj Franc	Gomilsko	izpostava Trnava
10. Žerovnik Ivan	Ivenca	izpostava Vojnik
11. Luževič Janez	Celje, C. na L.	izpostava Vrbje
12. Rovan Alojz	Brode	izpostava Vransko
13. Špegljč Franc	Galicija	izpostava Žalec
14. Brilej Drago	Arja vas	izpostava Mlekarna
15. Cvikel Marija	Celje, C. na grad	izpostava Mesnine
16. Anderlič Alojz	Imeno	izpostava Imeno
17. Kunej Ferdo	Trebče 20	izpostava Bistrica ob Sotli
18. Škerbec Franc	Poklek 1	izpostava Kozje
19. Avguštin Roman	Rogatec	izpostava Rogaska Slatina
20. Čokl Alojz	Vršna vas	izpostava Pristava
21. Žogan Ivan	Bodrišna vas	izpostava Šmarje pri Jelšah
22. Vrečar Marica	Celje, Sitarjeva 2	izpostava Vrtnarstvo
23. Gosak Iva	Šempeter	izpostava Export-import
24. Čede Ana	Kaplja vas	izpostava Gostinstvo
25. Brglez Jože	Radlje 77	izpostava Radlje ob Dravi
26. Jan Marija	Šempeter	izpostava Strojna Žalec
27. Kopusar Anica	Kasaze	izpostava Sadjarstvo Mirosoan
28. Kampuš Slavka	Velika Pirešica	izpostava Inštit. za hmelj.
29. Petrin Katica	Žalec	izpostava Gradbeništvo
30. Celin Ana	Ilirska Bistrica	izpostava Ilirska Bistrica

Sodelavci, čestitamo!

TRIDESETIM DELAVCEM DELOVNE ORGANIZACIJE HMEZAD JE PREDSEDNIK SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE PODELIL ODLIKOVANJA

RED DELA Z ZLATIM VENCEM

1. Grm Anton, TOZD Mesnine

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM

1. Šentjurs Silva, TOZD Mesnine

RED ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO

1. Vogrinc Franc, TOZD Kmetijstvo Žalec
2. Holobar Vojko, Skupne službe

RED DELA S SREBRNIM VENCEM

1. Cokan Julčka, Skupne službe
2. Domitrovič Fanika, Skupne službe
3. Pušnik Mirko, TOZD Mesnine
4. Steblovnik Angela, Skupne službe
5. Doberšek Ivan, TOZD Mesnine
6. Sajovic Janez, Skupne službe
7. Plohl Branko, TOZD Kmetijstvo Žalec, DE Kmet. IV Celje
8. Bajda Franc, Skupne službe
9. Domankoš Marija, TOZD Kmetijstvo Žalec, DE Govedoreja
10. Cehner Karel, Skupne službe
11. Romih Marija, TOZD Kmetijstvo Žalec, DE Govedoreja
12. Bunderle Helena, TOZD Kmetijstvo Žalec, DE Govedoreja
13. Levar Ferdo, TOZD Kmetijstvo Žalec, DE Govedoreja
14. Vybihal Vili, Skupne službe
15. Zupanek Janko, Skupne službe

MEDALJA ZASLUGE ZA NAROD

1. Vertovšek Jože, TOZD Strojna Žalec
2. Marinček Ika, Skupne službe

MEDALJA DELA

1. Rojnik Ivan, TOZD Gradbeništvo
2. Novak Ivan, TOZD Gradbeništvo
3. Zagode Slavica, Skupne službe
4. Jager Fanika, Skupne službe
5. Tratnik Stanko, TOZD Grabeništvo
6. Pišek Ivan, TOZD Sadjarstvo Mirosoan
7. Pilih Edi, TOZD Kmetijstvo Žalec
8. Kolšek Franc, TOZD Kmetijstvo Žalec
9. Tovornik Viktor TOZD Sadjarstvo Mirosoan

Delavskemu svetu je bilo podano poročilo o postopku za sklenitev samoupravnega sporazuma o delitvi OD, ki za vse TOZD v delovni organizaciji HMEZAD enotno ureja osnove in merila za delitev OD. Predlog je bil v javni razpravi od 1. 2. 1976 do 15. 4. 1976. Na osnovi sklepov zborov delavcev v TOZD je delavski svet delovne organizacije pristojen s sklepom ugotoviti enotno voljo vseh TOZD in razglasiti veljavnost samoupravnega sporazuma.

Ker do seje še niso vse TOZD sklicale zborov, je delavski svet sklenil, da pooblasti poslovodni organ delovne organizacije, ko sprejme zapisnike vseh zborov iz TOZD, z odločbo ugotovi, da so vse TOZD sprejele samoupravni sporazum o delitvi OD ter skličje pooblaščen predstavnike na podpis.

Samoupravni sporazum velja od dneva podpisa pooblaščenih predstavnikov TOZD, uporablja pa se od 1. maja 1976 dalje.

*

Delegatom delavskega sveta je bila posredovana informacija o pregledu 3-mesečne proizvodnje, zaposlenosti in realizacije OD. Informacijo je delavski svet sprejel.

Po družbenem dogovoru, ki so ga sklenile vse TOZD v svojih občinah s 1. 4. 1976, nastopa večja obveznost iz BOD in bi zato vsi zaposleni dobivali nižje OD. Na podlagi obračuna poslovanja in izplačanih OD lahko povečamo vrednost obračunske osnove tako, da nadomestimo večje izdatke iz BOD v višini 2,4% in še vedno ostajamo v okviru meril dogovora. Ker pa to povišanje nastopa v posameznih občinah različno, je delavski svet sklenil, da znaša vrednost obračunske osnove v bruto znesku za posamezne TOZD v naslednji višini:

12,15 din bruto na uro v KZ, SM, VR, KO, ME, ML, MK, ST, GR, GS, ZH, NT in Skup. službe;
12,05 din bruto na uro v KS;
11,95 din bruto na uro v HM;
11,00 din bruto na uro v KIB;
10,60 din bruto na uro v KR.

*

Tovariš Jože Janše, pomočnik dir. FRS, je obrazložil investicijski program za leto 1976, v skupnem globalnem znesku 219.097.000 din. Podrobno je poročal o investicijah za posamezne TOZD in o virih sredstev za zagotovitev financiranja predlaganega investicijskega programa. Istočasno je obrazložil predlog sklepa za odobritev začetka izvajanja posameznih investicij in za najem posojila za te investicije.

Delavski svet je potrdil program in odobril začetek izvajanja in najem posojil za naslednje investicije:

1. izgradnja briketirnice v TOZD HM,
2. izgradnja telečnjaka na farmi Zalog in Podlog,
3. nabava specialnih strojev in naprav za hmeljarstvo,
4. nakup ostalih kmetijskih strojev in opreme po posameznih TOZD,
5. nakup strojev za pridelovanje koruze in krme.

Podrobni podatki in zneski so razvidni iz zapisnika delavskega sveta.

Glede na obveznosti za investicijske naložbe v preteklih letih in za tekoče nujne investicije v posameznih TOZD, sklne delavski svet naslednje sklepe:

a) Na nivoju podjetja po samoupravnem sporazumu združujejo sredstva naslednje TOZD:

	(v 000 din)
— Sadjarstvo Miroosan	246
— Vrtnarstvo Celje	89
— Kooperacija Žalec	242
— Mesnine Celje	548
— Mlekarna Celje	457
— Mešalnica krmil Žalec	82
— Strojna Žalec	150
— Gradbeništvo Žalec	40
— Gostinstvo Celje	164
— Združena hladilnica Celje	4
— Notranja trgovina Žalec	72
Skupaj	2.094

Sredstva se združujejo za TOZD Gostinstvo Celje za hotel Prebold za dobo 8 let po 8% obrestni meri s 3-letnim moratorijem in letnimi anuitetami.

b) Na nivoju SOZD DOBRINA združujejo sredstva za trgovino v Sevnici:

— TOZD Mesnine Celje	din 200
— TOZD Mlekarna Celje	din 100
Skupaj	din 300

— Interna banka Merxu in Tehnomercatorju	din 1.100
Skupaj:	1.400

O tem je sklepal DSP na seji dne 30. 1. 1976 (8. sklep).

c) Združevanje za TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica za izpolnitev pogodbene obveznosti do Tovarne organskih kislin Ilirska Bistrica v znesku din 1.000.000 naslednji:

— TOZD Mlekarna Celje	500
— TOZD Mesnine Celje	200
— TOZD Notranja trgovina Žalec	200
— TOZD Hmezad export-import Žalec	100
Skupaj:	1.000

za dobo 5,5 let po 8% obrestni meri. Anuitete so letne.

d) Združevanje za sanacijo investicij TOZD Kmetijstvo Šmarje:

— TOZD Hmezad export-import Žalec	3.000
— TOZD Kmetijstvo Žalec	800
Skupaj:	3.800

za dobo 6 let po 8% obrestni meri. Anuitete so letne.

e) Združevanje za nakup avtomobila za prevzem mleka pri TOZD Mlekarna Celje:

— TOZD Kooperacija Žalec	2.000

za dobo 5 let po 8% obrestni meri. Anuitete so letne.

f) Združevanje za TOZD Gostinstvo Celje za hotel Prebold:

— TOZD Kmetijstvo Žalec	1.200
— TOZD Kooperacija Žalec	1.000
Skupaj:	2.200

za dobo 8 let po 8% obrestni meri s 3-letnim moratorijem in letnimi anuitetami.

Za združevanje sredstev pod b) in f) morajo o tem sprejeti sklep tudi delavski sveti posameznih TOZD.

*

Delavski svet je sklenil, da se začne arbitražno postopek, v katerem se naj ugotovi obveznost TOZD HM in SM za združevanje sredstev za pokrivanje obveznosti delovne organizacije po pogodbi do »Slovina«.

Za člana arbitraže za delovno organizacijo se imenujeta:

1. Savinek Franc, sekretar podjetja,
2. Vizovišek Drago, računovodja ME.

Delavski svet posameznih TOZD, ki niso izpolnile obveznosti po zgoraj citirani pogodbi in sklepu delavskega sveta z dne 22. 5. 1975 imenujejo svoja dva člana.

Skupaj imenujejo predsednika arbitraže.

Naloga arbitraže je, da odloči o obveznosti zgoraj navedenih TOZD za združevanje sredstev za pokrivanje izgube in investicijskih naložb v I. polletju 1974. leta za TOZD VITAL po osnovah in merilih, ki jih je določil delavski svet na seji 22. 5. 1975.

Arbitraža mora delo opraviti do 31. 5. 1976.

*

Delavski svet je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o izdajanju meničnega jamstva in garancij članicam SOZD DOBRINA za zavarovanje plačil med uporabniki družbenih sredstev za opravljanje blagovnega prometa.

Predlog je delavski svet sprejel s pripombami in dopolnitvami, ki jih je predlagal direktor FRS.

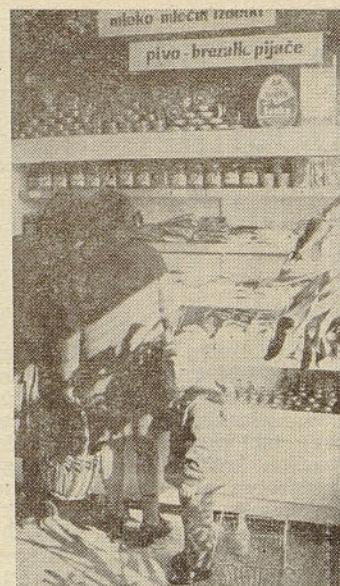
Delavski svet je sklenil, da delovna organizacija HMEZAD ne pristopi k družbenem dogovoru o vlogi razvojnega centra Celje.

Na predlog SOZD DOBRINA Celje je delavski svet delovne organizacije sprejel sklep, da se delovna organizacija strinja, da se Biro poslovnega združenja za trgovino Koneks Celje vključi v SOZD DOBRINA.

Za člana komisije za samoupravne splošne akte pri SOZD DOBRINA se namesto tov. Friškovec Franca, ki je odšel iz HMEZADA, imenuje tov. Savinek Franc, sekretar delovne organizacije.

Na predlog TOZD HMEZAD export-import je delavski svet sklenil, da se podpiše pogodba o zastopanju in konsignaciji med firmo H. A. Norlyk & Sonner A/S Thyregod iz Danske in HMEZADOM za prodajo strojev za izkopavanje sladkorne pese, čebule in krompirja na področju SFRJ.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Po mesnicah so na policah tudi konzerve in drugo

(Nadaljevanje s 4. strani)
kolje ne bo zaveznik, temveč velik sovražnik. Prenekateri se še predobro spomnijo, ko so se morali odpovedovati požirku vode na dolgem pohodu, ker je bila voda okužena. Strupi in odplake nam še bolj zmanjšujejo vire. Med NOB je bila umazanja šteta med sovražniki, posebej še, ker ni bilo dovolj zdravil. In kako bo jutri? Potrebne so nam čiste podzemske jame, gore, gozdovi, naravna zavetišča in skladišča. Zaledje je naš prostor gibanja in življenjski vir v času miru in v času vojne.

O vsem tem in še mnogočem govori ta knjiga. Knjiga, ki je naša vest. Knjiga, ki nas uči. Knjiga, ki je vredna branja. Knjiga — za danes in za jutri. To je branje, ob katerem se šele prav zavemo, kako daleč smo že zabredli in kaj nas še čaka, če si ne bomo vsi skupaj še bolj prizadevali, da pride do streznitve v našem mišljenju in v povsem praktičnem delovanju.

Seveda pa to ni nobeno črno-gledalo pisanje. Avtor s pozornostjo opiše vsak pozitiven premik, ki ga je bilo moč zaslediti zadnja leta.

Uvod h knjigi »Domovina, si še kakor zdravje?« je napisal predsednik komiteja za varstvo okolja in podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije dr. Avguštin Lah.

Knjigo naročite z dopisnico, ki jo naslovite na naslov: ZALOŽBA BOREC, knjigotrški oddelek, 61000 Ljubljana, Miklošičeva 28/I.

Cena 250 dinarjev. Naročniko lahko poravnate v treh, dveh ali enem obroku, kar navedete na dopisnici.

HMEZAD
razpisuje
ENO UČNO MESTO
PRODAJALCA

v Kmetijski preskrbi
Vransko.

Prvo in prepis zadnjega šolskega spričevala pošljite do 20. junija na naslov: HMEZAD TOZD KOOPERACIJA ŽALEC, Ulica žalskega tabora 1.

Spoznajmo občino Žalec

(Nadaljevanje)

Na področju družbenih dejavnosti so bili doseženi v preteklem obdobju izredni uspehi. Leta 1967 smo izglasovali na referendumu prvi samopriskpevek in sprejeli poseben družbeni dogovor v gospodarstvu o izločanju sredstev za obnovo in izgradnjo šolskih stavb za obdobje 5 let. Leta 1971 je bil samopriskpevek na drugem referendumu podaljšán za dve leti, prav tako pa tudi družbeni dogovor v okviru gospodarstva. Leta 1974 pa smo izvedli tretji referendum na osnovi katerega bodo občani do leta 1980 prispevali 1,5% prispevek iz OD in sklenili družbeni dogovor z gospodarstvom, po katerem bo gospodarstvo prispevalo 1,5% od družbenega proizvoda. Program investicij zajema pet področij: otroško varstvo, osnovno in srednje šolstvo, zdravstvo, komunalno izgradnjo in sredstva za krajevne skupnosti. Računamo, da bomo v 6 letih zbrali preko 20 milijard S din.

V okviru družbenih dejavnosti smo dosegli največje premike na področju vzgoje in izobraževanja. V zadnjih 7 letih smo v mrežo osnovnih šol vložili okoli 4,5 milijard S din. Zgradili smo 5 novih šol, dogradili in adaptirali 10 in samo obnovili 4. Ob tem pa bi želeli opozoriti na velik problem sredstev za redno dejavnost osnovnih šol.

Učni uspeh v šolskem letu 1974/75 je bil 98,6%, osip pa 12,9%, pred 5 leti pa smo imeli še 42% osip.

Posamezne šole prehajajo na celodnevno šolo in to postopoma. Letos pa začnemo z izgradnjo nove osnovne in posebne šole v Žalcu, dosedanjo osnovno šolo pa bomo preuredili za potrebe srednješolskega centra.

Na področju otroškega varstva so prav tako vidni premiki. Zgradili smo nekaj novih objektov. Predšolsko varstvo vključuje preko 600 otrok ali 18%. Po programu bomo do leta 1980 vložili v posamezne objekte otroškega varstva preko 3 milijarde in tako zagotovili prostore za 42 oddelkov. S tem bomo zagotovili pogoje za vključitev 60% predšolskih otrok v varstvo.

Na področju kulture in telesne kulture smo napredovali zlasti v letu 1974 in 1975 z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti. Napredek je predvsem v večji množičnosti in v izboljšanju materialnih pogojev za delovanje posameznih društev.

Zdravstvo je področje, kjer je bil napredek preskromen. Predvsem čutimo problem pomanjkanja zdravnikov splošne prakse, premalo pa smo vložili tudi v objekte ter opremo na področju zdravstva. Prizadevamo si zmanjšati bolniški stalež, saj imamo še vedno vsak dan 600 ljudi v staležu. Po programu referendumu bomo do leta 1980 zgradili 3 nove

(Nadaljevanje s 5. strani)

Na predlog sanacijskega odbora TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica je delavski svet sklenil, da se iz sredstev za nagrade delovne organizacije podelijo nagrade nekaterim vodilnim delavcem TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica.

Po opravljenem tajnem glasovanju in kandidatem postopku je razpisna komisija za imenovanje glavnega direktorja delovne organizacije predlagala delavskemu svetu, da za glavnega direktorja izvoli tovariša Zvoneta Pelikana, dipl. ing. agr.

Po opravljenem tajnem glasovanju je delavski svet z večino glasov vseh delegatov delavskega sveta sklenil, da je za glavnega direktorja delovne organizacije izvoljen tov. Pelikan Zvone, dipl. ing. agr. Mandatna doba je 4 leta in teče od dneva nastopa službe, tj. od 15. julija 1976 dalje.

Za primopredajo poslov med v. d. gl. direktorja in glavnim direktorjem se imenuje komisija v sestavi: Janše Jože, Četina Jože in Dermol Ludvik.

*

Druga seja skupnega odbora za medsebojna razmerja je bila dne 13. 5. 1976. Odbor je obravnaval in sprejel sklepe o naslednjih zadevah:

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o delitvi OD je sprejel sklep o dodatnih k obračunski postavki v skladu s samoupravnim sporazumom in sindikalno listo za leto 1976. Določil je višino prejemkov iz materialnih stroškov, določil je višino izplačil, ki se nadomeščajo iz dohodka, višino prejemkov iz sklada skupne porabe in določil višino odpravnine. Ta sklep je posebej objavljen v prilogi glasila »Samoupravni predpisi«.

Na predlog komisije za skupne kadrovske zadeve in na podlagi območnih družbenih dogovorov o razporejanju dohodka, skupni splošni porabi je odbor sklenil, da se določijo naslednji zneski nagrad za učence:

— za I. letnik	720 din
— za II. letnik	840 din
— za III. letnik	1.000 din

Merila za dodatne nagrade učencev, ki naj upoštevajo uspeh pri praktičnem in teoretičnem pouku. Dodatna nagrada se lahko izplača učencu mesečno ali enkrat letno ob zaključku letnika.

Da zadolžijo pristojne službe v TOZD, da za čas teoretičnega pouka v šoli napotijo učence na občino, kjer stanujejo, da zaprosijo za socialni del štipendije.

Za nagrade študentom in dijakom na praksi za normalni delovni čas 182 ur se določijo naslednje nagrade:

— za dijake srednjih šol:	
I. letnik	840 din
II. letnik	1.000 din
III. letnik	1.200 din

— za študente višjih in visokih šol:	
I. letnik	1.300 din
II. letnik	1.500 din
III. letnik	1.700 din

Ko je dijak ali študent na praksi posebno prizadeven ali uspešen, se nagrade lahko povečajo za največ 20% na predlog nadrejenega vodstvenega delavca. Povečanje odobri odbor za medsebojna razmerja TOZD.

V skladu s predlogom TOZD je odbor sklenil, da se za šolsko leto 1976/1977 razpišejo štipendije, vrste šole in številni štipendij je posebej objavljeno v tej številki Hmeljarja.

Status izrednega študenta se odobri naslednjim delavcem:

— Princi Dušan, kmet. inž. iz TOZD Kmetijstvo Šmarje za šolanje na II. stopnji Biotehniške fakultete v Ljubljani;

— Adamović Milanu in Brunšek Valentinu iz TOZD Mesnine za šolanje na poslovdskem oddelku Živilske šole v Mariboru.

*

Na predlog komisije za družbeni standard je skupni odbor sprejel naslednji sklep:

Na podlagi 206. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in veljavne rang liste pričakovalcev stanovanj sproščena stanovanja dobe naslednji delavci Hmezada:

— tovariš Jože Mandelc iz TOZD Kmetijstvo Žalec — DE III, dobi stanovanje v Ul. talcev 1 v Žalcu, ki ga je izpraznila tov. Ljudmila Kukovec;

— tovariš Srečko Čater iz TOZD Kmetijstvo Žalec — DE IV, dobi stanovanje v Žalcu, Savinjske čete 2, ki ga bo izpraznil tov. Janez Šketa;

— tovariš Dušan Dimič iz TOZD Kmetijstvo Žalec — DE II, dobi stanovanje v Žalcu, Velenjska 5, katerega bo izpraznil tov. Jože Mandelc;

— tovariš Savo Gatarič iz TOZD Kmetijstvo Žalec, se vseli v sobo v Žalcu, Ul. talcev št. 1, ki jo bo izpraznil tov. Radi Jovančević;

— tovariš Gerček Smigovec iz TOZD Gostinstvo, dobi stanovanje v Žalcu, Velenjska 5, ki ga bo izpraznil tov. Srečko Čater;

— tovarišica Marija Osetič iz TOZD Hmezad export-import, se vseli v stanovanje v Žalcu, Šlandrov trg 17, ki ga je izpraznila Marija Verdev;

— stanovanja v novem stanovanjskem bloku v Sempetru dobijo naslednji:

— tov. Mila Šumečki iz TOZD Kmetijstvo Žalec, DE II — dvosobno stanovanje;

— tov. Tomo Barač iz TOZD Kmetijstvo Žalec, Govedoreja — dvosobno stanovanje;

— tov. Jožefa Jazbec iz TOZD Kmetijstvo Žalec, DE III, — enosobno stanovanje.

Skupni odbor za medsebojna razmerja soglaša, da se k prošnjam tov. Marije Šmidove in tov. Marjana Mačka iz TOZD Mlekarna za dodelitev solidarnostnega stanovanja izda soglasje in izjava, da se bo njun stanovanjski problem rešil v predpisanem času in na način, ki je za to določen.

Skupni odbor za medsebojna razmerja soglaša, da se izda Splošni bolnišnici Celje izjava o skupnem reševanju stanovanjskega problema tov. Branka Vižina iz TOZD ME, katerega žena je zaposlena v Splošni bolnišnici Celje. Imenovana sta vložila prošnjo za dodelitev stanovanja iz solidarnostnega sklada, garancijo za reševanje njunega stanovanjskega problema v predpisanem roku pa je izdala Splošna bolnica pod pogojem, da Hmezad izda izjavo za skupno reševanje njunega stanovanjskega problema.

TOZD Kmetijstvo Šmarje odbor priporoča, da v okviru preselitve tov. Martina Hernausa iz Rogatca 16, reši stanovanjski problem tov. Marije Fišerjeve iz Rogatca 19.

Odobri posojilo za dograditev stanovanjske hiše tov. Antonu Novaku iz TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica v višini 60.000 din pod pogojem, da se obveže izprazniti družbeno stanovanje do 1. 10. 1976. Z imenovanjem je skleniti pogodbo pred pričetkom koriščenja odobrenega kredita.

Skupni odbor za medsebojna razmerja priporoča kadrovskim službam TOZD, da nudijo svojim delavcem večjo pomoč pri reševanju njihovih problemov glede stanovanjskih razmer in da delavce opozarjajo na razne razpise, kot so vlaganje prošnje za stanovanja, kredite, letovanja itd.

*

Na predlog komisije za sistemizacijo, oceno delovnih mest in politiko nagrajevanja je skupni odbor za medsebojna razmerja sprejel naslednje sklepe:

Komisija za sistemizacijo, oceno DM in politiko nagrajevanja naj čimprej predloži TOZD GS in ST, da temeljito prouči in izdela dokončen predlog sprememb sistemizacije in ocenitve DM.

Pri sklepanju o dokončnem predlogu se upošteva datum, ko sta bila predloga dostavljena komisiji.

V TOZD Hmezad export-import ukine naslednja delovna mesta:

215 samostojni komercialist v NT — VSI,
273 samostojni devizno-financ. referent — VSI,
222 vodja servisne službe,
233 skladiščnik II,
336 sofer III,
030 administrator I,
297 korespondent — SSI,
093 fakturist — administrator,
129 likvidator III — SSI,
094 evidenčnik I — SSI.

V TOZD Hmezad export-import sistemizira delovno mesto »kuhar I«, delovni mesti »vodja briketirnice« in »laborant« pa sistemizira in oceni šele po proučitvi organizatorja poslovanja, ki naj prouči delovna področja v DE Hmeljarni in pa možnost koriščenja laboratorijskih uslug v Inštitutu za hmeljarstvo.

V TOZD Hmezad export-import preocenijo naslednja delovna mesta:

Šifra Naziv DM	ocena	
	stara	nova
653 prevzemalec hmelja — KV	1,92	2,05
350 strojnik-kurjač II KV	1,87	2,00 (kurjač III)
664 tehtničar II IKV	1,66	1,70 v rang listi)
040 nočni čuvaj PK	1,50	1,60

Delovna mesta: vodja hmeljarne, sortirni manipulant, strojnik-hidravlik, obratni električar, bodo obravnavali po proučitvi ocen DM in dejanskih ocen in razmerij med zaposlenimi v tej TOZD. Predlog z opisi DM prouči organizator poslovanja.

Predlog TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica da v proučitev organizatorju poslovanja, z ozirom da novi opisi odstopajo od organizacije, ki je bila postavljena v lanskem letu. Po uskladitvi opisov s postavljenimi organizacijami predlagana delovna mesta ponovno ovrednotijo.

V TOZD Mesnine sistemizira delovno mesto »topilec masti — KV«, ki ga oceni z 2,00 (25. seja komisije za sistemizacijo, oceno DM in politiko nagrajevanja).

Za delavce, ki se pripravljajo na delo na DM operater, uvede čas proučitve za delo na tem delovnem mestu, ki traja največ 6 mesecev.

Obračunska osnova znaša v času proučitve 1,50. Proučevanje poteka po programu, ki ga je potrdila skupna kadrovska komisija. Ko delavce opra-

vi preizkus znanja, ki ga določa program, se šteje, da izpolnjuje pogoje za delovno mesto operater II.

Na podan predlog je skupni odbor sklenil iz sklada skupne porabe nakazati pomoč prizadetim po potresu 10.000 din. Istočasno je sklenil pozvati vse TOZD, da tudi iz svojih skladov namenijo zneske za pomoč prizadetim po potresu.

Obravnaval je več prošenj za razne socialne podpore in odobril izplačilo istih iz skupnega sklada skupne porabe.

Potrdil je tudi pogodbo, sklenjeno med HMEZADOM in Ankico ter Stjepanom Debeličevo iz Barbata za zagotovitev počitniških kapacitet na otoku Rabu za nadaljnjih 5 let in plačilo najemnine vnaprej.

Skupni odbor za medsebojna razmerja je sklenil, da naj izdelajo točno analizo o porabi sredstev, ki se združujejo v poseben sklad za regresiranje dopustov in klimatsko zdravljenje za socialno šibke delavce.

S. F.

Nove stopnje prispevkov iz OD

KAJ POMENIJO ZA NAŠE PODJETJE IN KAJ ZA DELAVCE

S 1. 4. 1976 veljajo nove stopnje prispevkov iz osebnih dohodkov. Te so precej nižje kot so veljale doslej. Ker velja tudi v našem podjetju zakonski princip, da je osebni dohodek bruto osebni dohodek, od katerega mora delavec plačati prispevke raznim samoupravnim interesnim skupnostim, pomeni, da bi se moral naš neto OD precej znižati. Znižati bi se moral toliko bolj, kolikor višje prispevke so sprejeli za samoupravne interesne skupnosti posameznih občin stalnega bivališča delavca.

Iz priložene tabele vidimo, da bi se delavčev neto OD za redno delovno razmerje zmanjšal delavcem s stanovanjem v občini Žalec za 3,0 %, v Celju za 4,0 % in v občini Slov. Konjice celo za 5,3 % (glej stolpec 13!).

V stolpcu 12 prikazujemo indeks (%) povečanja stopenj prispevkov. Povedati pa je treba, da so te stopnje višje zaradi tega, ker jih plačujemo samo 9 mesecev. Povprečje za 12 mesecev bi bilo nekoliko nižje.

Zaradi naraščanja življenjskih stroškov so strokovne službe TOZD še enkrat proučile načrte za leto 1976 in ugotovile, da bo iz dohodka še možno pokriti okoli 3 % povečano maso OD od 1. 4. 1976 dalje.

Samoupravni organi TOZD so zato tudi sklenili povečati vrednost točke. S tem so, enako kot skoraj v vseh drugih podjetjih, prenesli znesek večjih prispevkov skoraj v celoti v breme dohodka. Celotna OZD HMEZAD bo tako na račun večjih prispevkov izgubila v letu 1976 3.520.000,00 din, kar seveda ni malo.

To pa še ni vse. Velik del naših delavcev pa bo prejemal tudi nižje neto OD. Odstotek znižanja ali povečanja prikazujemo v tabeli, stolpec 15.

Iz sestavka izzveni v glavnem samo ena plat novih prispevkov: večje breme. Naj pa opozorimo še na drugo: izpeljava načrtov, ki so si jih zadale samoupravne interesne skupnosti. Ali jih sploh poznamo?

T. G.

PREGLED STOPENJ PRISPEVKOV OD BRUTO OSEBNIH DOHODKOV PO OBČINAH BIVANJA V ODSOTKIH PO 1. 4. 1976

Občina bivanja	Za otroški dodatek	Za otroško varstvo	Za osnovno izobraževanje	Za kulturo	Za telesno kulturo	Za socialno skrbstvo	Za zdravstv. varstvo	Za inv. pok. zavarovanje	Skupaj 1976	Skupaj 1975	Indeks 76/75	Vpliv sprem. v % na neto OD	Poveč. vred. točke	Razlika
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Celje	2,88	0,49	6,16	1,07	0,43	1,02	7,55	12,70	32,30	29,60	109,1	-4,0	3,0	-1,0
Žalec	2,88	1,05	5,47	0,89	0,44	0,77	7,55	12,70	31,65	29,60	106,9	-3,0	3,0	-
Šmarje	2,88	0,39	5,07	0,82	0,27	1,52	7,55	12,70	31,20	29,60	105,4	-2,3	2,3	-
Radlje	2,88	0,43	6,89	0,85	0,31	0,66	7,32	12,70	32,04	29,60	108,2	-3,6	3,6	-
Ilir. Bistrica	2,88	0,40	5,76	0,80	0,35	1,11	7,58	12,70	31,58	29,60	106,7	-2,9	2,9	-
Sentjur	2,88	0,47	5,37	0,90	0,32	1,21	7,55	12,70	31,40	29,60	106,1	-2,7	3,0	+ 0,3
Laško	2,88	0,36	7,39	0,78	0,25	0,77	7,55	12,70	32,68	29,60	110,4	-4,5	3,0	-1,50
Sl. Konjice	2,88	1,53	6,56	0,88	0,30	0,82	7,55	12,70	33,22	29,60	112,2	-5,3	3,0	-2,3
Velenje	2,88	0,83	5,68	0,87	0,31	0,54	7,55	12,70	31,36	29,60	105,6	-2,4	3,0	+ 0,6
Mozirje	2,88	0,42	6,64	0,91	0,35	0,81	7,55	12,70	32,26	29,60	109,0	-3,9	3,0	-0,9
Kamnik	2,88	0,39	5,96	0,98	0,27	0,61	7,55	12,70	31,34	29,60	105,9	-2,6	3,0	+ 0,4
Hrastnik	2,88	0,77	4,74	0,98	0,34	0,56	7,32	12,70	30,29	29,60	102,3	-1,0	3,0	+ 2,0
Zagorje	2,88	0,41	4,66	0,85	0,23	0,35	7,32	12,70	29,40	29,60	99,3	+ 0,3	3,0	+ 3,3
Ljubljana	2,88	0,49	4,96	1,11	0,62	0,71	7,32	12,70	30,79	29,60	104,2	-1,8	3,0	+ 1,2
Tolmin	2,88	0,38	6,02	0,86	0,31	0,95	7,58	12,70	31,68	29,60	107,0	-3,0	3,0	-
Postojna	2,88	0,61	5,64	0,80	0,23	0,59	7,58	12,70	31,03	29,60	104,8	-2,1	3,0	+ 0,9
Maribor	2,88	0,62	5,63	0,90	0,38	0,92	7,55	12,70	31,58	29,60	106,7	-2,9	3,0	+ 0,1
Sl. Bistrica	2,88	0,88	6,81	0,90	0,44	1,19	7,55	12,70	33,35	29,60	112,7	-5,5	3,0	-2,5

Te stopnje veljajo za redno delovno razmerje. Delavci iz ostalih republik plačajo prispevke po sedežnih stopnjah. Delavci z manj kot polovico rednega delovnega časa in upokojeanci ne plačajo prispevkov za otroški dodatek (2), za zdravstveno varstvo (8) in invalidsko pokojninsko zavarovanje (9), pač pa plačujejo republiški davek iz OD 24,19 %. Delavci pri dopolnilnem (nadurenem) delu ne plačujejo prispevka za otroški dodatek (2) in za invalidsko pokojninsko zavarovanje (9), plačujejo pa republiški davek iz OD 18,33 %. Številke v oklepajih označujejo stolpce.

objekte in izvedli eno adaptacijo.

V zvezi s socialnim varstvom bi želel predvsem omeniti to, da imamo srednjeročni program naloga za odpravljanje socialnih razlik. Predvsem si prizadevamo dvigovati različne oblike socialnih pomoči v skladu z dvigom življenjskih stroškov. Zgradili smo 4 bloke za upokojeince, imamo dom upokojeencev s 120 posteljami, v gradnji pa je depandansa s 54 posteljami.

Na območju občine imamo 19 krajevnih skupnosti, ki jih delimo v 3 skupine in sicer industrijske, pretežno agrarne in obrobne. Po velikosti in po številu prebivalstva ter razvitosti so med njimi precejšnje razlike.

Občina Žalec ima nizko proračunsko porabo na prebivalca. Dosegamo namreč le 83 % povprečne porabe na prebivalca v SR Sloveniji. Zato imamo že vrsto let izredno razvito družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje. Poleg družbenega dogovora za razvoj posameznih družbenih dejavnosti imamo še samoupravni sporazum za financiranje krajevnih skupnosti, družbeni dogovor za ljudsko obrambo, dogovor za financiranje ter samoupravni sporazum za financiranje požarnega varstva.

Občani in delovni ljudje praznujemo vsako leto občinski praznik 7. julija kot spomin na veliko propagandno akcijo, ki je bila na ta dan leta 1941 izvedena v Spodnji Savinjski dolini. Praznik se praznuje vsako leto v drugi krajevni skupnosti, letos v Letušu od 26. 6. do 4. 7.

Pravkar je v javni razpravi predlog grba občine. Gre za simbol, ki vsebuje zeleno barvo, ki simbolizira našo dolino, modro barvo — barvo Savinje ter stilizirano hmeljsko kobulo in list, ki predstavlja kulturo po kateri je poznana Savinjska dolina širrom po svetu. Jože Jan

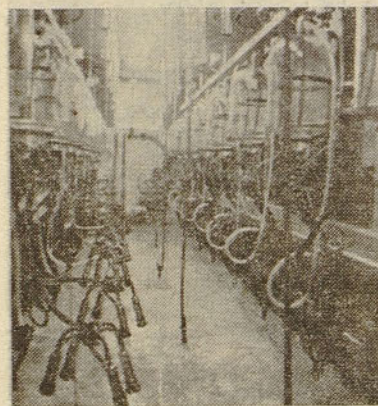
Hmelj lepo raste

Prve trave so padle. Pri spravilu nagaja slabo vreme

Buldožerji TOZD Strojne Zalec pripravljajo trase gozdnim cestam tudi v najtežjih pogojih

Novo izmolzišče na farmi Podlog »Bele trave« je barvan, celovečerni slovenski film, ki je posnet po naših TOZD. V Unionu v Celju ga vrtijo okrog 1. junija. Oglejte si ga in ga ocenite!

KAKO S KREDITI V ZASEBNO KMETIJSTVO?

O uresničevanju družbenega dogovora dolgoročnega programa kmetijstva v SR Sloveniji za obdobje 1974—1980 Ur. I. SRS št. 5-189/75 so podpisniki tega sporazuma Združenje slovenskih bank, kmetijske razvojne skupnosti Slovenije in Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije sprejeli določene sklepe o spremembi sporazuma in to v namenih, pogojih in obrestni meri za naložbe v zasebno kmetijstvo.

V nadaljevanju bom navedel pogoje kreditiranja samo za kmete kooperante in skupnosti.

PRILOGA I.

Naložbe v kmetijsko proizvodnjo se razvrščajo v tri skupine po prioriteti:

- V prvo skupino spadajo naložbe v:
- nakup, urejanje in melioracije kmetijskih zemljišč;
 - pridelovanje krme, koruze, krompirja, pšenice, hmelja;
 - proizvodnja mleka in prašičev.
- V drugo skupino spadajo naložbe v:
- pridelovanje grozdja, jagodičevja;
 - pitanje goveda;
 - ostale kmetijske stroje.
- V tretjo skupino spadajo naložbe z vso ostalo kmetijsko proizvodnjo.

II.

Prednost in ugodnejši kreditni pogoji veljajo pri naložbah v kooperacijskem kmetijstvu za kmečke naložbe:

- a) na manj razvitih, na manj razvitih mejnih in na hribovitih območjih za odpravo posledic potresa;
- b) za naložbe proizvodnih skupnosti kmetov;
- c) za naložbe na zaščitelih kmetijah.

III.

Zbor delegatov kmetijske razvojne skupnosti pooblašča izvršni odbor, da na podlagi tako določenih stališč o prednostnih naložbah določi skupno z bankami in Zvezo HKS in s sporazumom podrobneje opredeli udeležbo bančnih in združenih sredstev KRS ter sredstev HKS, obrestno mero in druge pogoje, ki jih mora naložba ali investitor izpolnjevati.

PRILOGA II.

Opredelitev investicijskih namenov in nekaterih pogojev za kreditiranje naložb v proizvodnjo.

I. NAKUP KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

— kreditira skupnosti kmetov in kmetom kooperantom.

POGOJI: Skupnosti kmetov lahko odobrimo kredit v primerih, če se z nakupom zemlje povečuje zemljiški kompleks skupnosti. V takih primerih so zemljiško-knjižni lastniki vsi člani skupnosti — nedeljivo

— kmetu kooperantu odobrimo kredit, če gre za zaščiteno kmetijo do zemljiškega maksimuma, določenega z zakonom.

II. MELIORACIJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

1. Kreditiramo lahko melioracije skupnosti kmetov in kmetom kooperantom.

2. Investicijski podnameni so:
- a) namakanje (vodna zajetja, kanali, stabilni namakalni sistem);
 - b) osuševanje (drenaža, odvodni kanali brez regulacij vodotokov, razen tistih, ki služijo kot odvodnik na melioracijskem območju);
 - c) agromelioracije — pri premeni namembnosti zemljišč (sprememba kulture, kakor npr.: krčitve grmovja, zasipanje jarkov in izravnava zemljišča).

Kmet kooperant dobi kredit le za namene navedene pod tč. c).

III. KRMA

1. Kreditiramo proizvodne skupnosti kmetov (a+b) in kmete kooperante (a).

2. Investicijski podnameni so:

- a) specifični stroji (sejalniki, kultivatorji, škropilniki, kombajni, strojne ilniže, kosilniki, obračalniki, pobiralne priklovice, silorezniki in puhalniki;
- b) pogoji: kmet kooperant dobi kredit le, če ima izdelan načrt kmetije.

IV. PŠENICA, KORUZA, KROMPIR

1. Kreditiramo proizvodno skupnost kmetov (a, b) ter kmete kooperante (a).

2. Investicijski podnameni so:

- a) specifični stroji (sejalniki, sadilniki, okopalniki, škropilniki, kombajni, strojna linija);
 - b) sušilnice za pšenico in koruzo.
3. Pogoji: Kredit za nakup strojev za proizvodnjo krompirja dobijo le tiste OZD (oz. njihove HKS), ki so včlanjene v poslovno skupnost za krompir.

V. NASADI JABLAN, HRUŠK IN BRESKEV

Kreditiramo proizvodne skupnosti kmetov.

V proizvodno skupnost se šteje skupen nasad vsaj treh kmetov, narejen po enotnem načrtu.

VI. OSTALO SADJE IN JAGODIČEVJE

1. Kreditiramo proizvodno skupnost kmetov (a, b) in kmete kooperante (a, b).

2. Investicijski podnameni so:

- a) nasadi (naprave in vzdrževanje nasada, opora, ograda);
- b) specifični stroji (škropilniki, mulčenje, namakalne naprave, obrezovalniki).

3. Pogoji:

- a) za tovrstno proizvodno skupnost in pogoj strnjen nasad;
- b) kredit dobi le OZD (oz. njena HKS, ki je včlanjena v poslovno skupnost za sadjarstvo).

VII. HMELJARSTVO

1. Kreditiramo proizvodno skupnost kmetov (b, c).

2. Investicijski podnameni:

- b) specifični stroji (rezalniki, okopalniki, stolpi, škropilniki, namakalne naprave);
- c) strojne naprave, objekti (obiralni stroji, sušilnice).

3. Pogoji: Kredit dobi le OZD (oz. njen HKS), ki je včlanjena v poslovno skupnost za hmeljarstvo.

VIII. VINOGRADNIŠTVO

1. Kreditiramo proizvodno skupnost (a, b, c) in kmete kooperante (a, b).

2. Investicijski podnameni vinogradništva so:

- a) nasadi (naprava nasada, opora, vzdrževanje);
- b) specifični stroji (škropilnice, obrezovalniki, namakalne naprave, rigolni plugi);
- c) silnice in matičnjaki.

3. Pogoji:

a) Kredit dobi le OZD (oz. njen HKS), ki je včlanjen v poslovno skupnost za vinogradništvo in vinarstvo.

b) Kredit pod a, b in c dobijo le OZD, ki imajo za proizvodnjo zagotovljen odvzem od kleti v proizvodnem okolišju, na podlagi samoupravnega sporazuma o skupni proizvodnji ali, ki imajo lastno klet.

c) Silnice in matičnjake osnujejo OZD le načrtno po območjih. Za odobritev kredita je potrebno soglasje KRS, glede lokacije in kapacitete.

Kredite lahko odobre tudi za skupnosti kmetov, če proizvajata sadilni material po naročilu OZD, z njenim soglasjem in za njen račun.

IX. GOVEDOREJA

1. Kreditiramo skupnost (a, b in č) in kmete kooperante (a, b in č).

2. Investicijski podnameni (novogradnje in preureditve) so:

- a) hlevi za krave,
- b) hlevi za mlado živino,
- č) plemenska živina (krave in telice).

OPOMBA: Hlevi pod a in b vključujejo tudi vse pomožne objekte (molžišča in mlekarnice, silose in skladišča za krmo, gnojišča) in vgrajeno opremo ter strojne naprave.

b) Hlevi za govedo kmetov kooperantov so lahko tudi kombinirani (a+b).

3. POGOJI:

a) Kredite za hleve kmetov kooperantov odobravajo, če je za kmetijo izdelan načrt ureditve in zagotovljena večja proizvodnja krme, če grade po načrtu, ki upošteva minimalne tehnične in tehnološke normative, kot jih določi KRS in če izvedbo nadzira kmetijska strokovna služba.

Krediti kmetom kooperantom za nove hleve lahko odobravajo le na kmetiji, ki ima nad 5 ha njiv in travnikov (oz. ekvivalent pašnikov), ki bodo redile 10 glav odrasle govedu, priradile nad 30.000 l mleka ali 4.500 kg mesa žive teže letno.

Ta omejitev ne velja za višinske kmetije nad 600 m nadmorske višine in za tiste kmetije, ki jih zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. SRS št. 26/73 in 24-1186/75) uvršča med višinske kmetije.

b) Kredite za krave in telice izplačujejo le za tiste z rodovniškim poreklom iz A ali B kontrole (na podlagi potrdila selekcijske službe).

č) Kredit dobijo le OZD (oz. njene HKS), ki so včlanjene v Živinorejsko poslovno skupnost.

d) Kreditni pogoji za proizvodno skupnost veljajo le za kmete kooperante, ki grade skupni hlev.

X. PRAŠIČEREJA

1. Kreditiramo skupnosti in kmete kooperante.

2. Investicijski podnameni so:

- a) hlevi za plemenske svinje,
- b) hlevi za vzrejo pujskov,
- c) hlevi za pitanje prašičev.

OPOMBA:

a) Hlevi pod a, b in c vključujejo tudi vse pomožne objekte (silose, skladišča za krmo, gnojišča) vgrajeno opremo in strojne naprave.

b) Hlevi za kmete kooperante so lahko kombinirani:

3. POGOJI:

a) Kredite za hleve odobrijo le za naročeno proizvodnjo prašičev od domače klavne industrije. Investitor (za kmete pa obrat za kooperacijo) to dokazuje s samoupravnim sporazumom o skupni proizvodnji ob skupnem riziku in zajamčenem prevzemu prašičev. Klavnica, ki je sporazum sklenila mora potrebo za tako naročeno proizvodnjo prašičev dokazati.

b) Kredite za plemenske svinje izplačajo le, če te kupijo iz priznanega vzrejališča in to le za povečanje črede.

c) Kredite kmetom in skupnostim za b in c odobrijo le, če je pogodbeno zagotovljena redna dobava pujskov s farme ali proizvodne skupnosti.

č) Kredite za b in c odobrijo le na podlagi zagotovitve lastno ali pogodbeno zagotovljene dobave krme iz mešalnice krmil.

d) Kredit dobijo le OZD (oz. njene HKS), ki so včlanjene v Živinorejsko poslovno skupnost.

e) Kreditni pogoji za skupnost veljajo le, če kmeti kooperanti gradijo skupni hlev.

f) Kredite kmetom kooperantom odobravajo, če ima kmet izdelan načrt ureditve kmetij.

XI. PERUTNINARSTVO

1. Kredit dobijo skupnosti (a, izjemno b in c) in kmeti kooperanti (a izjemno b in c) na zaščiteni kmetiji.

2. Investicijski podnameni so:

- a) pitališča za brojlerje,
- b) objekti za vzrejo jarkic,
- c) objekti za kokoši nesnice.

OPOMBA: Objekti vključujejo vgrajeno opremo, silose za krmo in specifične strojne naprave.

3. POGOJI:

a) Kooperanti dobijo kredit le do predračunske vrednosti 500.000 din, če gre za kmeta na zaščiteni zemlji, ki mu je po načrtu ureditve kmetije perutninarstvo predvideno kot dopolnilna dejavnost in če ima sklenjeno kooperacijsko pogodbo z območnim obratom za kooperacijo kmetijske organizacije, s katero kooperira v ostalih proizvodnih dejavnostih.

(Nadaljevanje na 10. strani)

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Za šolsko leto 1976/77 razpisujemo na osnovi sklepa skupnega odbora za medsebojna razmerja z dne 13. 5. 1976 naslednje štípendije:

1. Biotehniška fakulteta
— agronomski oddelek 2 štípendiji
— sadjarsko-vinogradniški oddelek 1 štípendija
2. Visoka ekonomska šola v Mariboru
— I. stopnja — komercialni oddelek 1 štípendija
— II. stopnja — komercialni oddelek 1 štípendija
3. Višja tehniška šola Maribor — strojni oddelek 2 štípendiji
4. Višja šola za socialne delavce 1 štípendija
5. Višja agronomska šola Maribor — pospeševalna smer 2 štípendiji
6. Ekonomska srednja šola Celje 4 štípendije
7. Tehniška kmetijska šola Maribor 4 štípendije
8. Tehniška vrtnarska šola Celje 2 štípendiji
9. Poklicna vrtnarska šola Celje 2 štípendiji
10. Poklicna mlekarska šola Kranj 3 štípendije

Za TOZD KOOPERACIJA Žalec in KMETIJSTVO ŠMARJE razpisujemo štípendije za otroke kooperantov, ki ostanejo doma na kmetiji:

11. 5 štípendij na Tehniški kmetijski šoli v Mariboru,
12. 30 štípendij na šoli za kmetovalce v Šentjurju.

Pogoji:

1. Pri izbiri kandidatov za štípendije imajo prednost prosilci, ki so končali osemletko, srednjo, višjo ali visoko šolo z odličnim ali prav dobrim učenim uspehom, ki imajo slabo gmočno stanje in ostale pogoje, ki so v samoupravnih aktih podjetja ter po kriterijih samoupravnega sporazuma o štípendiranju učencev in študentov.

2. Prošnji za štípendijo, ki jo je treba pravilno izpolniti na obrazcu DZS 1,65 in jo ni treba kolkovati, naj kandidati predložijo:

— prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih,

— potrdilo o premoženjskem stanju (izpolniti obe strani) in dohodek družinskih članov,

— mnenje in priporočilo šole (za srednješolce).

3. Rok za pošiljanje prošenj in dokumentov je 30. junij 1976 za šolo pod št. 12 pa 31. avgust 1976.

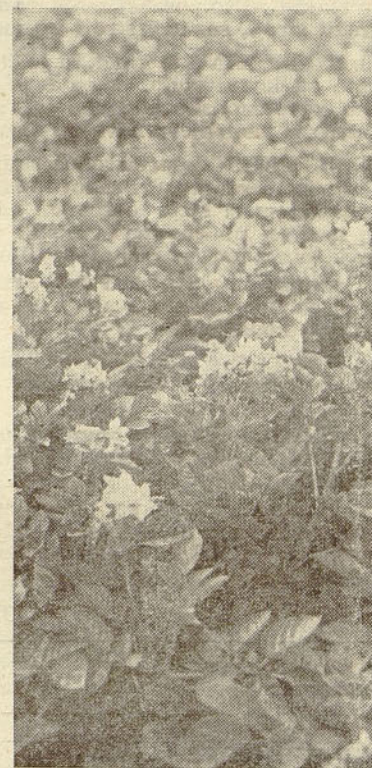
4. Prepozno vloženih prošenj in prošenj brez zahtevane dokumentacije komisija ne bo obravnavala.

5. Prošnje in dokumente pošljite na naslov:

HMEZAD, kadrovski oddelek, Žalec, Cesta žalskega tabora 1.

Škodljivci ne počivajo, zato tudi škropilci ne

Zgodnji krompir že kaže prve cvetove

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrla naša dolgoletna sodelavka — natakarica **MARICA KLOBUČAR**. Vestno sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu.

TOZD Gostinstvo

Lastniki in uporabniki zemljišč!

Po temeljnem zakonu o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list SFRJ, št. 13, 1965) in po odredbi o obveznem uničevanju češminovega grma ter divjega in podivjanega hmelja (Uradni list SRS, št. 30-67)

ste preko poletja dolžni zatirati:

koloradskega hrošča, rdečega pajka, krompirjevo plesen, češpljevega kaparja, ameriškega kaparja, divji hmelj in češmin.

Divji in podivjani hmelj ter češminov grm iztrebite s štorom in koreninami ob obrežjih rek, potokov in gozdov, po živih mejah, pašnikih itd.

NAJKASNEJE DO 15. JUNIJA!

Za opustitev ali zanemarjenje dolžnosti pri zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev je predpisana kazen:

za gospodarsko organizacijo do 50.000 din
za odgovorno osebo gospodarske organizacije do 2.000 din
za fizično osebo do 3.000 din

KMETIJSKA INŠPEKCIJA SO ŽALEC

Na osnovi zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za delitev dohodka in sredstev za osebne dohodke, v skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi v HMEZAD in na osnovi sklepov zborov delovnih ljudi skupnosti temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb, sklenejo temeljne organizacije združenega dela in delovna skupnost skupnih služb v delovni organizaciji HMEZAD

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom določajo delavci vseh temeljnih organizacij združenega dela (v nadaljnjem besedilu: TOZD) in delovna skupnost Skupnih služb v delovni organizaciji HMEZAD:

- osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke,
- izplačila, ki se nadomeščajo iz dohodka,
- prejeme in izdatke, ki štejejo med poslovne stroške,
- prejeme iz sklada skupne porabe.

Pri tem upoštevajo določila samoupravnega sporazuma dejavnosti, ki ga podpisše delovna organizacija ali TOZD, območnih družbenih dogovorov in določila samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka v delovni organizaciji HMEZAD.

2. člen

TOZD in delovna skupnost Skupnih služb (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma) soglašajo, da bodo pri delitvi sredstev za osebne dohodke upoštevali ustavno načelo, po katerem gre vsakemu delavcu iz dohodka TOZD osebni dohodek v skladu z načelom delitve po delu, v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu.

3. člen

Osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke tega sporazuma morajo vsakemu delavcu zagotoviti njegov delež v teh sredstvih v odvisnosti od njegovega prispevka na osnovi živga in minulega dela ter v skladu z načelom solidarnosti v združenem delu.

II. OSNOVE IN MERILA ZA DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

4. člen

Osebni dohodek delavca sestavlja:

- akontacija osebnega dohodka,
- osebni dohodek po poslovnem uspehu,
- nagrade za uspehe pri delu.

5. člen

Med letom prejema delavci akontacijo osebnih dohodkov, ki pomenijo vkalkulirane osebne dohodke. Končni obračun razpoložljivih sredstev za osebne dohodke iz dohodka pa se izdela na osnovi določil samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka po zaključnem računu.

Presežek razpoložljivih sredstev za osebne dohodke nad vklalkuliranimi osebnimi dohodki se deli na sredstva za:

- nagrade,
- osebne dohodke delavcev po poslovnem uspehu TOZD oziroma delovne organizacije.

Sredstva za nagrade se oblikujejo v višini 0,8 % od vkalkuliranih osebnih dohodkov udeleženca. Od tega se znesek v višini 0,5 % vkalkuliranih osebnih dohodkov nameni za nagrade udeleženca, 0,3 % pa TOZD združujejo za nagrade na ravni delovne organizacije.

1.0 Akontacija osebnih dohodkov

6. člen

Akontacija osebnega dohodka, ki se šteje za vkalkulirani osebni dohodek, sestavlja:

1.1.0 Osebni dohodek za učinkovito delo:

- osebni dohodek po obračunski postavki in opravljenih delovnih urah,
- osebni dohodek po delovnem učin-

ku, izraženim s fizičnimi ali vrednostnimi osnovami,

— dodatki k obračunski postavki.

1.2.0 Nadomestila osebnega dohodka za čas plačane odsotnosti z dela

1.1.0 Osební dohodek za efektivno delo

1.1.1 Osební dohodek po obračunski postavki

7. člen

Obračunska postavka na uro se določi delavcu tako, da se njegova obračunska osnova pomnoži z vrednostjo obračunske osnove. Obračunska osnova delavca se določi na osnovi analitične ocene delovnega mesta po čl. 8 in 9 tega sporazuma in v popravkov določenih v 10., 11. in 12. členu tega sporazuma.

Metoda analitične ocene delovnih mest — rang lista delovnih mest je sestavni del tega sporazuma. Metodologijo o vrednotenju delovnih mest sprejmejo delavci na zborih delovnih skupnosti na predlog skupnega odbora za medsebojna razmerja.

8. člen

Ocenitev delovnih mest po metodi analitične ocene izvrši posebna strokovna komisija. Oceno delovnih mest potrdi skupni odbor za medsebojna razmerja v obliki rang liste delovnih mest. Rang lista delovnih mest obsega: šifro TOZD in delovnega mesta, naziv delovnega mesta, kategorijo, stopnjo posameznih zahtev in oceno delovnega mesta.

9. člen

Obračunska osnova delavca se določi na osnovi ocene delovnega mesta, ki ga zaseda. Obračunska osnova glavnega direktorja se določi v skladu z merili ustreznih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

10. člen

Če delavec ne izpolnjuje zahtev zahtevane izobrazbe in delovnih izkušenj, ki jih določa delovno mesto, se temu delavcu obračunska osnova za nezapolnjene zahteve zniža. Znižanje števila točk zaradi neizpolnjevanja zahtevane izobrazbe se delno kompenzira z delovnimi izkušnjami na enakem ali podobnem delovnem mestu. Tabela odbitkov za nezadostno izobrazbo in delovne izkušnje je priloga tega sporazuma.

11. člen

Tako določena obračunska osnova se lahko poveča delavcu, ki trajno dosega nadpovprečne rezultate pri delu, zlasti na delovnih mestih, kjer ni mogoče neposredno meriti delovnega učinka in kakovosti dela. Obračunska osnova se lahko poveča tudi delavcu, ki kaže nadpovprečno vestnost, prizadevnost, samostojnost in iniciativnost pri delu.

Povečanje obračunske osnove za vse kvalifikacijske strukture znaša do 10 %.

Če delavec ni dovolj uspešen pri delu ali ne opravlja vseh nalog iz opisa delovnega mesta, se mu lahko obračunska osnova zniža do 10 %.

Povečanje in znižanje obračunske osnove v mejah drugega odstavka tega člena je izjemoma možno tudi, če sta obseg ali intenzivnost dela na istih delovnih mestih različna od normalne in tega pri oceni delovnega mesta ni bilo mogoče upoštevati.

12. člen

Delavec, ki dela (1) v težkih delovnih razmerah, (2) izredno fizično naporno, (3) ob neugodnem razporedu delovnega časa, (4) vodilni in strokovni delavec, katerega delovno mesto terja angažiranost tudi izven delovnega časa in tega ni mogoče ustrežno ovrednotiti pri določitvi obračunske osnove, lahko dobi poseben dodatek, ki ne more presegati 15 % obračunske osnove.

Dodatek za dela v težkih delovnih pogojih se v primeru, da se delavec premešča, lahko obračunava na uro. V izjemnih delovnih pogojih, kjer delavec ne zmore oziroma ne sme delati poln delovni čas, lahko znaša dodatek največ 20 % s tem, da mesečno povprečje teh dodatkov ne presega omejitve iz prvega odstavka tega člena.

13. člen

Zvišanje ali znižanje obračunske osnove po 11. in 12. členu se sprejme na osnovi pismene obrazložitve poslovodnega organa TOZD oziroma delovne organizacije. Upravičenost dodatkov se ponovno preveri vsako leto. Z novim letom preneha veljavnost teh dodatkov. Če pa delavec ne izpolnjuje pogoja, za katerega je dodatek dobil, se le-ta lahko ukine z naslednjim obračunskim mesecem.

14. člen

Obračunska osnova po tem sporazumu določajo:

1. delavski svet delovne organizacije glavnemu direktorju,

2. skupni odbor za medsebojna razmerja pomočnikom glavnega direktorja, direktorju FRS in sekretarju delovne organizacije,

3. odbor za medsebojna razmerja udeleženca za vse druge delavce udeležencev, oziroma delavski svet udeleženca v skladu z njihovim statutom po predhodni uskladitvi na skupnem odboru za medsebojna razmerja za kategorije V-1, V-2 in S-1.

15. členi

Skupni odbor za medsebojna razmerja lahko na predlog poslovodnega organa delovne organizacije poveča oceno posameznega delovnega mesta ali poklicev oziroma kategorij delovnih mest v rang listi do 10 %.

Tako povečanje lahko določi, kadar je nujno zaradi pomanjkanja delavcev, da se obračunske osnove teh poklicev ali kategorij uskladijo z osebnimi dohodki de-

lavcev enakih poklicev v drugih organizacijah združenega dela.

16. člen

Pripravniku se določijo obračunska osnova skladno z določili družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki urejajo to področje. Obračunsko osnovo za pripravnike po stopnjah šolske izobrazbe določijo udeleženci skupno.

Če pripravnik uspešno opravlja posle in se uvaja v delo, mu lahko po preteku 6 mesecev pripravniške dobe na predlog mentorja in poslovodnega organa odbor za medsebojna razmerja udeleženca, določijo povečanje obračunske postavke; toda največ 20 %.

17. člen

Spremembo obračunske osnove, ki nastopi zaradi pridobljene šolske izobrazbe, izvrši pristojni odbor na pismeno in dokumentirano zahtevo delavca in se uveljavi z naslednjim obračunskim mesecem po določitvi odbora.

Spremembe obračunske osnove, ki so vezane na dopolnitev delovne dobe, se uveljavljajo z naslednjim obračunskim mesecem po tistem, v katerem je delavec dosegel pogoj za spremembo. Te spremembe določi pristojni odbor za medsebojna razmerja na predlog kadrovske službe udeleženca. Če kadrovska služba tega ni storila, lahko delavec vloži pismeno zahtevo.

18. člen

Ocenitev na novo sistemiziranih delovnih mest in spremembo ocen potrди skupni odbor za medsebojna razmerja na predlog strokovne komisije.

Spremembo ocene delovnega mesta predlaga poslovodni organ udeleženca, če sta se obseg in vsebina dela na določenem delovnem mestu bistveno spremenila. Predlog mora vsebovati nov opis delovnega mesta.

19. člen

Zgornjo mejo vrednosti obračunske osnove določi delavski svet delovne organizacije za vse udeležence. Delavski svet TOZD pa določa v tem okviru vrednost obračunske osnove, upoštevajoč realno pričakovani dohodek in njegovo delitev na osebne dohodeke po sporazumu o razporejanju dohodka.

Če dohodek TOZD ne bi dopuščal vrednosti obračunske osnove v višini, ki jo je določil delavski svet delovne organizacije, jo mora delavski svet TOZD ustrezno znižati.

Če delavski svet TOZD ne bi upošteval tega določila, lahko ukrepa ustrezno delavski svet delovne organizacije, proti odgovornim vodstvenim delavcem pa sproži disciplinski postopek.

Vrednost obračunske osnove v delovni skupnosti Skupnih služb delovne organizacije je praviloma ponderirano povprečje vrednosti obračunskih osnov TOZD, za katere delovna skupnost opravlja posle. Soglasje k tako določeni vrednosti obra-

čunske osnove daje delavski svet delovne organizacije.

20. člen

Osebni dohodek delavca po obračunski postavki se izračuna na osnovi opravljenih delovnih ur tako, da se obračunska postavka delavca množi s številom opravljenih delovnih ur.

Najnižji OD delavca za normalni delovni uspeh določijo udeleženci vsako leto skupno v skladu z določili območnih družbenih dogovorov, ki urejajo to področje.

1.1.2 Osebni dohodek po delovnem učinku

21. člen

Za dela oziroma delovna mesta, kjer je možno ugotoviti delovni učinek delavca neposredno, se osebni dohodek delavca ugotovi po fizičnem oziroma finančnem učinku.

22. člen

Fizični učinek se meri na podlagi delovnih norm v doseženih norma urah.

Osnova za izračun fizičnega učinka je norma, določena s pravilnikom o normah. Osebni dohodek po učinku se izračuna tako, da se dosežene norma ure pomnožijo z obračunsko postavko delavca.

Osebni dohodek po delovnem učinku se obračunava sproti vsak mesec.

23. člen

Delavski svet udeleženca sprejme pravilnik o delovnih normah, ki ga izdelata ustreznata strokovna služba.

Norme se določijo praviloma kot tehnične norme na osnovi predpisanega tehnološkega postopka in študija dela in časa. Poleg norme je treba v pravilniku določiti tudi normalno kvaliteto opravljenega dela.

Pravilnik o normah določa delovna mesta oziroma dela, kjer se učinek meri, norme za posamezna dela, osnove in postopek za ugotavljanje delovnega učinka, način preverjanja delovnih norm in mejo, pri kateri je potrebno preveriti realnost postavljenih norm.

V pravilniku o normah morajo biti navedena tudi pooblastila, kateri vodstveni in strokovni delavci lahko okvirno normo prilagodijo konkretnim delovnim razmeram.

Delovna norma se spremeni, kadar se spremenijo tehnološki in drugi pogoji, na osnovi katerih je bila postavljena.

24. člen

Delavci v prodajni in nabavni službi ter storitvah se nagrajujejo po doseženem delovne mučinku, ki se izrazi s finančnimi osnovami, kjer ga ni mogoče izraziti s količinskimi osnovami.

Osnove za izračun osebnega dohodka po finančnem učinku so:

1. vrednostni obseg poslovanja (promet),

2. ustvarjeno pokritje, zmanjšano za fiksne stroške enote, za katero se ugotavlja finančni učinek.

Te osnove se lahko uporabljajo vsaka samostojno ali pa kombinirano. Osnove in merila za nagrajevanje neposrednih delavcev iz tega člena so sestavni del pravilnika o normah.

25. člen

Delavci, katerim ni možno meriti rezultate njihovega dela neposredno, vendar pa se lahko merila in osnove zanje postavijo vnaprej, se lahko nagrajujejo po delovnem učinku, izraženem s fizičnimi ali finančnimi osnovami.

Možne osnove za izračun učinka teh delavcev so: povečan obseg poslovanja, znižanje vseh proizvodnih stroškov, znižanje fiksnih stroškov, večje doseženo pokritje organizacijske enote, manjša poraba materiala za enoto izdelka ali storitve, boljša kakovost izdelka ali storitve, večji izplen, večji izkoristek strojev in drugih proizvodnih sredstev, zmanjšanje kala, manjši stroški popravil in vzdrževanja in druge.

Osnove in merila morajo biti izdelane tako, da učinek raste hitreje kot osebni dohodek po tem učinku.

Osnova za izračun osebnega dohodka delavca iz prvega odstavka tega člena mora biti postavljena tako, da delavec lahko nanjo vpliva.

26. člen

Osnove in merila za nagrajevanje po delovnem učinku na osnovi fizičnih in finančnih meril za posamezno DM določi delavski svet udeleženca in so sestavni del gospodarskega načrta in veljajo za eno leto.

Praviloma je osnova presežek nad planirano količino, zneskom ali normalno kakovostjo.

Če se med letom bistveno spremenijo osnove zaradi pogojev, na katere ni bilo možno vplivati, jih je potrebno prilagoditi.

27. člen

Osebni dohodek, obračunan na osnovi fizičnih in finančnih meril, se obračunava mesečno, trimesečno ali letno glede na značaj osnove. To določa delavski svet udeleženecov ko sprejema osnove in merila za posamezna delovna mesta.

Pravilnik o nagrajevanju po 25. členu sprejme delavski svet udeleženca.

Osebni dohodek po delovnem učinku lahko znaša za posameznega delavca največ dve mesečni obračunski postavki v tekočem letu.

28. člen

Če osebni dohodek po 22., 24. in 25. členu ne moremo ugotovljati individualno, ga ugotovljamo skupinsko ali za ožjo or-

ganizacijsko enoto. V tem primeru se med posamezne delavce razdeli tako ugotovljeni skupni učinek na podlagi časa prebitega na delu, za katerega se obračunava učinek in obračunske postavke posameznega delavca.

29. člen

Kadar se osnova za ugotavljanje finančnega učinka postavlja za skupino ali ožjo organizacijsko enoto, lahko udeleženci določijo, da pri tem posamezni strokovni in vodstveni delavci sodelujejo v delitvi vsote sredstev za osebne dohodek na osnovi tako ugotovljenega finančnega učinka s svojo povečano osnovo, vendar ne več kot 50 % upoštevajoč kategorizacijo delovnih mest.

1.1.3 Dodatki k obračunski postavki

30. člen

Za dodatna znanja, dela in pogoje, ki niso zajeti v obračunski osnovi, pripada delavcu poseben dodatek:

- za dodatna in specialna znanja,
- za dodatno delo — nadomestovanje,
- za stalno pripravljenost,
- za starejše delavce, ki delajo po normi,
- za stalnost v podjetju,
- za delovno dobo.

31. člen

Za dodatna in specialna znanja pripada delavcu ustrezen dodatek v % od obračunske osnove, če se to znanje na delovnem mestu uporablja, ali če je s sistemizacijo zahtevano (zaželeno):

- a) znanje tujega jezika:
 - popolno znanje 4 %,
 - aktivno znanje 2,5 %,
 - pasivno znanje 1 %;
- b) za dodatno šolsko znanje iz stroke:
 - magister znanosti in specialist 5 %,
 - doktor znanosti 10 %;
- c) za specialna znanja:
 - izpit iz zunanje-trgovinskega poslovanja 1 %
 - za izpit iz deviz. poslovanja 1 %
 - za pravosodni izpit 2,5 %
 - za znanje enega programskega jezika 1 %
 - za ostale strokovne izpite 1 %

32. člen

Delavec, ki na svojem delovnem mestu poleg opisa delovnega mesta opravlja v delovnem času še dodatno delo, za delovno mesto, ki začasno ni zasedeno, pripada za tako delo dodatek. Ta dodatek ne more presegati 20 % obračunske osnove upra-

Dodatek določa odbor za medsebojna vičenca.

razmerja udeleženca na predlog poslovodnega organa.

33. člen

Delavcu pripada dodatek, če je dolžan biti tudi izven rednega delovnega časa pripravljen, da na poziv nastopi delo. Ta do-

datek ne more presegati 20 % obračunske osnove. Določi ga odbor za medsebojna razmerja udeleženca.

34. člen

Delavcu, ki je star nad 50 let in dela fizično, osebni dohodek pa se mu obračunava individualno po fizičnem učinku in ne dosega norme, pripada dodatek glede na njegovo starost:

— za moške nad 50 do 55 let in za ženske nad 4 do 50 let 8 % mesečne obračunske osnove,

— za moške nad 55 let in ženske nad 50 let 15 % obračunske osnove.

Za delovne ure, ko delavec ne dela po normi, mu ta dodatek ne pripada.

35. člen

Delavcu, ki je v obračunskem mesecu še bil ves mesec zaposlen v delovni organizaciji, pripada glede na delovno dobo, ki jo je neprekinjeno prebil v delovni organizaciji oziroma njenih pravnih prednikih, naslednji dodatek za stalnost:

Delovna doba v del. organizaciji	% od obrač. osnove
od 0 do 3 let	—
od 3 do 5 let	2
od 5 do 10 let	4
nad 10 let	5

Dodatek za stalnost se izplačuje vsem delavcem, ki imajo predviden delovni staž v delovni organizaciji mesečno, skupno z izplačilom rednih osebnih dohodkov.

36. člen

Delavcu pripada dodatek za minulo delo. Dokler niso izdelana druga merila, se vrednoti minulo delo po skupni delovni dobi. Ta dodatek znaša:

Skupna delovna doba	% od obrač. osnove
od 1 do 5 let	—
od 5 do 10 let	1
od 10 do 15 let	2
od 15 do 20 let	3
od 20 do 25 let	5
od 25 do 30 let	7
nad 30 let	9

Dodatek na skupno delovno dobo se izplačuje vsem delavcem, ki imajo predviden delovni staž mesečno skupno z izplačilom rednih osebnih dohodkov.

37. člen

Dodatki iz 31. člena se ne upoštevajo pri obračunu osebnega dohodka po učinku. Dodatki iz člena 32, 33 se izračunajo na osnovi ur efektivnega dela in nadomestil. Dodatki iz člena 35 in 36 se obračunavajo v fiksnem znesku za normalni čas po razporedu delovnega časa. Za ure boleznin, pozivov vojaških in drugih orga-

nov in za neplačane izostanke, delavcu ne pripadeta dodatka iz 35. in 36. člena

38. člen

Za posebne pogoje dela pripadajo delavcu naslednji dodatki k obračunski postavki:

— za delo v podaljšanem delovnem času,

— za nočno delo,

— za delo na dan nedelje in državnega praznika,

— za delo v deljenem delovnem času.

39. člen

Dodatek za podaljšano delo pripada delavcu, ki dela po nalogu vodstvenega delavca, razen v primerih, ki ga določa zakon.

40. člen

Za nočno delo se šteje delo v času med 22. in 5. uro naslednjega dne oziroma 6. uro, če se to ujema z nočno delovno izmenom.

41. člen

Dodatki iz člena 38 pripadajo delavcu za vsako uro, ko dela po pogojih, ki so osnova za sprejemanje teh dodatkov.

Višino dodatkov iz člena 38 določijo udeleženci skupno.

1.2.0 Nadomestila osebnega dohodka

42. člen

Nadomestilo osebnega dohodka za plačano odsotnost z dela pripada delavcu, kadar ima to pravico po splošnih predpisih in splošnih aktih delovne organizacije:

— za letni dopust,

— za državne praznike,

— zaradičasne nezmožnosti za delo ali zdravljenje,

— za izredni dopust do 7 dni,

— za strokovno izobraževanje ali izpopolnjevanje,

— za vojaške vaje, predvojaško vzgojo, udeležbo v civilni zaščiti ali opravljanju javnih funkcij, zaradi pozivov vojaških in drugih organov,

— za zastoje med delom in zastoje zaradi sezonskega značaja proizvodnje,

— za čas prebit v priporu ali preiskovalnem zaporu,

— za čas odstranitve iz TOZD in delovne organizacije,

— za iskanje zaposlitve v odpovednem roku,

— v primeru odklonitve na nevarnem delovnem mestu.

Nadomestilo osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela po tem členu se obračuna in izplača v višini obračunske postavke, če splošni predpisi ali ta pravilnik ne določajo drugače.

43. člen

Nadomestilo osebnega dohodka zaradi časne nezmožnosti za delo ali zdravlje-

nja po nalogu pristojnega zdravnika za prvih 30 dni izostanka z dela znaša 90 % osnove, določene s splošnimi predpisi.

Nadomestilo v višini 100 % osnove pripada delavcu za izostanek:

— za nesrečo pri delu,

— borcem NOB, ki imajo priznan čas dela v NOB v dvojnem trajanju najmanj od 1. januarja 1945 do 15. maja 1945.

Nadomestilo osebnega dohodka iz prejšnjih odstavkov ne more biti manjše, kot znaša najnižji osebni dohodek, določen s samoupravnim sporazumom dejavnosti ali družbenim dogovorom za območje in ne višji od obračunske postavke, ki bi jo delavec dosegel, če bi delal.

Za nesrečo pri delu se šteje tudi poškodbo na redni poti od stanovanja do mesta zaposlitve ali nazaj.

Osnova za izračun nadomestila po prvih dveh odstavkih tega člena se valorizira skladno s porastom življenjskih stroškov na enak način, kot se valorizira osnova za izračun nadomestila za čas bolezni nad 30 dni.

44. člen

Delavec uveljavlja pravico do nadomestila iz 43. člena po pogojih:

1. da je v svojem izostanku z dela, iz razlogov, navedenih v prejšnjem členu, najpozneje v 1 dnevno obvestil svojega neposredno nadrejenega vodstvenega delavca,

2. da je ob ponovnem nastopu dela predložil bolniški list, v katerem je opravičenost izostanka z dela potrdil pristojni zdravnik.

45. člen

Za čas prisostvovanja na sejah samoupravnih organov in sestankih delovnih skupnosti med delovnim časom pripada delavcu, ki je član samoupravnega organa oziroma te delovne skupnosti ali funkcionar družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji, nadomestilo osebnega dohodka v višini polne obračunske postavke.

46. člen

Nadomestilo osebnega dohodka za opravljanje javnih funkcij, za vojaške vaje, za predvojaško vzgojo, za udeležbo v civilni zaščiti ali zaradi pozivov vojaških in drugih organov, pripada delavcu nadomestilo v višini obračunske postavke, če se izplača na račun organa, ki je delavca poklical.

47. člen

Nadomestilo osebnega dohodka v 100% višini obračunske postavke pripada delavcu le za čas krajšega zastoja pri delu, ki je nastal brez njegove krivde.

V primerih višje šile (-zastoj traja več kot en dan), ko ni bila možna prerazporeditev delovnega časa ali delavca na drugo delovno mesto, pripada delavcu nadomestilo, ki ni nižje od 70 % in ne višje

od 80 % obračunske postavke. Udeleženec s sklepom delavskega sveta ali sporazuma določa višino tega nadomestila.

Če delavec odkloni drugo delo, izgubi pravico do nadomestila.

48. člen

Delavcu udeleženca, ki različno razporeja svoj čas po mesecih, pripada v mesecih, ko je število razporejenih delovnih ur nižje od 150 ur, nadomestilo v višini 70 % urno obračunane postavke za razliko med številom opravljenih ur, po mesečnem razporedu pa do 150 ur.

Nadomestilo dobi le delavec, (1) ki je izpolnil svojo obvezo delovnih ur v preteklem obračunskem obdobju, (2) ki se je odzval v podaljšanem delovnem času, kadar je bilo potrebno, (3) ki ni odklonil začasne preemistive v drugo organizacijsko enoto, kadar na njegovem delovnem mestu ni bilo dela.

49. člen

Nadomestilo za letni dopust se obračuna v višini obračunske postavke in dodatkov, ki pripadajo delavcu za čas letnega dopusta.

50. člen

V primerih, ko so zaradi uvedbe nove tehnologije in modernizacije proizvodnje ukinejo delovna mesta in se delavci prekvalificirajo, pripada delavcu za čas, ko je na prekvalifikaciji, osebni dohodek, v skladu s sporazumom dejavnosti, ki ga podpiše delovna organizacija ali TOZD.

2.0 Osebni dohodek po poslovnem uspehu TOZD ali delovne organizacije

2.1 Osebni dohodek delavca po poslovnem uspehu

51. člen

Sredstva za osebni dohodek delavca po poslovnem uspehu se v celoti razdelijo med vse delavce, ki so bili v rednem delovnem razmerju v letu, za katerega se je ugotovil poslovni uspeh.

52. člen

Delavcem v delovni skupnosti Skupnih služb delovne organizacije pripadajo sredstva za osebne dohodke po poslovnem uspehu po določilih samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka v višini povprečne delitve nad vkalkuliranimi osebni dohodki v TOZD v okviru delovne organizacije.

53. člen

Sredstva delavcev za osebne dohodke po poslovnem uspehu se delijo med delavce, ki so bili v letu, za katerega se ugotavlja poslovni uspeh, v rednem delovnem razmerju.

Osnova za udeležbo delavca v teh sredstvih je povprečna obračunska postavka z dodatki in število opravljenih ur, zmanjšanih za čas bolezni. V osnovi se upoštevajo dodatki iz člena 31.

54. člen

Ce je v sestavu TOZD več delovnih ali poslovnih enot, za katere se posebej ugotavlja poslovni uspeh, se po ugotovitvi razpoložljivih osebnih dohodkov za TOZD in izločitvi sredstev za delavce skupnih služb TOZD, ostala sredstva za osebne dohodke razdelijo med tiste TOZD, ki so ga ustvarile sorazmerno doseženemu poslovnemu uspehu.

Skupne službe TOZD so udeležene pri sredstvih sorazmerno povprečnemu deležu v vseh enotah v sestavu TOZD.

55. člen

Delavski svet TOZD lahko sklene, da se presežek sredstev nad vkalkuliranimi osebnimi dohodki deloma ali v celoti razdeli po proizvodnih enotah v sestavu te delovne enote sorazmerno temu, kolikor je posamezna poslovna enota dosegla boljši poslovni uspeh, kot je bil določen z gospodarskim načrtom.

2.2 Nagrade

56. člen

Nagrade se dajejo delavcu za take delovne in poslovne dosežke, ki jih ni mogoče ustrezno ovrednotiti po določitvi obračunske osnove ali kjer ni mogoče vnaprej določiti osnov in meril in so posledica povsem individualnega in izjemnega delovnega prispevka delavca.

Na ta način se zlasti nagrajujejo strokovni in vodstveni delavci, če s svojimi predlogi in odločitvami bistveno vplivajo na uspeh poslovanja TOZD ali delovne organizacije.

Delavski svet udeleženca odobri nagrado delavcu na predlog poslovodnega organa.

57. člen

Iz sredstev za nagrade udeleženca se izplačujejo nagrade:

- za izredno učinkovitost pri delu,
- po pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

Iz sredstev za nagrade delovne organizacije se izplačujejo nagrade za:

- posebne strokovne, organizacijske, poslovne in vodstvene dosežke,
- povečan poslovni uspeh TOZD oziroma delovne organizacije.

58. člen

Delavski svet delovne organizacije sprejme pravilnik o nagrajevanju iz združenih sredstev za nagrade. Dokler se ta ne izdela, velja sklep delavskega sveta podjetja. Delavci, ki so nagrajani po tem pravilniku (sklepu), ne morejo biti predlagani za nagrade iz sredstev udeležencev; razen za izume in tehnične izboljšave.

59. člen

Delavski svet delovne organizacije lahko v izjemnih primerih odobri iz sredstev za nagrade na ravni delovne organizacije izplačilo nagrad, ki se normalno izplačujejo iz sredstev za nagrade udeležencev delavcem, kadar zaradi zunanjih pogojev

TOZD ne dosega zadostnega dohodka in ne oblikuje svojih sredstev za nagrade.

III. IZPLAČILA, KI SE NADOMEŠČAJO IZ DOHODKA

60. člen

Za dela in naloge, ki jih določa samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, se lahko sklene pogodba o delu z delavcem, ki je v rednem delovnem razmerju ali z drugo osebo. V pogodbi se določi tudi znesek za plačilo dela, bodisi kot urna postavka, ali kot plačilo opravljenega dela.

Pri določanju zneska za plačilo opravljenega dela se praviloma upoštevajo obračunske postavke delavcev v rednem delovnem razmerju na podobnih delovnih mestih oziroma na podobnih delih.

Ob sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnega računa so udeleženci dolžni obravnavati posamezna izplačila in presojeti upravičenost izplačil po pogodbah o delu. Udeleženec sporazuma mora o višini in namenu izplačila po tem členu obvestiti TOZD ali drugo organizacijo, v kateri je delavec, ki je izplačilo prejel, za poslen.

61. člen

Nagrade učencev v gospodarstvu določa odbor za medsebojna razmerja udeleženca; in sicer višino oz. razpon nagrad, pri čemer upošteva letnik, ki ga učenec obiskuje, dosežen učni uspeh in vrsto dela oz. poklica, za katerega se učenec pripravlja.

Višino nagrade dijakom in študentom na praksi določajo udeleženci skupno v skladu z določili samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki urejajo to področje.

Te nagrade ne izključujejo izplačil štípendij za šolanje.

V primerih, ko je učenec v gospodarstvu, dijak ali študent posebno prizadeven ali uspešen pri opravljanju prakse, se nagrade po navedenih kriterijih, lahko povečajo za največ 20 % na predlog nadrejenega vodstvenega delavca. Povečanje odobri odbor za medsebojna razmerja udeleženca.

62. člen

Ce učenec ali praktikant opravlja delo, ki se plača po učinku, mu pripada nagrada po učinku v višini, kot se obračunava ostalim delavcem, ki opravljajo enako delo.

IV. PREJEMKI IN IZDATKI, KI SE STEJEJO MED POSLOVNE STROŠKE

1. Avtorski honorar

63. člen

Avtorjem strokovnih del trajnega pomena, izdelanih za potrebe delovne organizacije (samoupravni akti, priročniki, metodologije itd.) ter člankov, objavljenih

v glasilu delovne organizacije in drugih publikacijah, pripada avtorski honorar. Višino avtorskega honorarja določi komisija skladno s sklepom delavskega sveta delovne organizacije o določitvi tega honorarja.

Višino avtorskega honorarja za prispevke v glasilu delovne organizacije določi komisija skladno s pravilnikom o obveščanju na predlog urednika.

2. Povračilo stroškov za službena potovanja

64. člen

Delavcu na službenem potovanju pripada dnevnic in povračilo prevoznih in drugih stroškov v zvezi z opravljenimi službenimi potovanji.

65. člen

Dnevnic za službeno potovanje pripada delavcu za službeno potovanje oz. službeni opravki izven kraja zaposlitve v trajanju nad 8 ur in če je oddaljenost večja kot 10 km.

Če delavec istega dne v okviru istega potovanja opravlja delo v več krajih, se tudi šteje kot službeno potovanje, če je katerikoli kraj na relaciji potovanja oddaljen več kot 10 km od kraja zaposlitve.

66. člen

Cela dnevnic pripada delavcu za službeno potovanje na vsakih 24 ur in za ostanek časa, ki je daljši od 12 ur, kakor tudi, če traja potovanje več kot 12 ur, a manj kot 24 ur.

Polovična dnevnic pripada delavcu, ki je na službenem potovanju nad 8 in do 12 ur, a če je potovanje daljše kot en dan, zaostanek časa nad 6 do 12 ur.

Znižana dnevnic pripada delavcu, če je potovanje trajalo manj kot 8 ur, toda več kot 6 ur in je delavec nastopil službeno potovanje 2 uri pred pričetkom ali pa ga končal 2 uri po preteku svojega rednega delovnega časa.

Višino cele, polovične in znižane dnevnice določi odbor za medsebojna razmerja udeležencev.

67. člen

Če ima delo izven kraja zaposlitve značaj rednega terenskega dela, delavcu ne pripada dnevnic, temveč terenski dodatek. Pripada mu pa tudi povračilo prevoznih stroškov.

68. člen

Če delavec med službenim potovanjem prenočuje, se mu na podlagi predloženega računa povrnejo stroški prenočitve, toda največ do zneska, ki ga določijo udeleženci skupno.

Delavcu, ki mora prenočiti na službenem potovanju in teh stroškov ne opravičuje z računom, se prizna prenočnina, kot jo določijo udeleženci skupno.

69. člen

Dnevnic za službena potovanja v inozemstvo se za posamezne države obračunavajo v višini, kot jo določa veljavna uredba o izdatkih za službeno potovanje v tujino, ki se priznavajo republiškim upravnim organom med materialne stroške.

70. člen

Dnevnic iz 69. člena prve skupine pripadajo delavcem na delovnih mestih razvrščenih v kategorije V-1, V-2 in S-1, dnevnice druge skupine pa ostalim delavcem.

V primerih, ko to zahtevajo poslovni interesi in ugled delovne organizacije, da delavec stanuje v boljšem hotelu, lahko glavni direktor odobri, da se delavcu stroški prenočnine posebej plačajo po predloženem računu v breme materialnih stroškov. To velja zlasti, kadar delavec delovne organizacije vodi poslovne razgovore z inozemskimi poslovnimi partnerji in v primerih, ko delavec zastopa delovno organizacijo v mednarodnih organizacijah oz. združenjih.

V takih primerih se predpisana dnevnic zniža za 30 %.

71. člen

Dnevnic za službena potovanja v inozemstvo se obračunavajo enako kot v državi, le da se za začetek in konec potovanja računa čas prestopa jugoslovanske meje.

72. člen

Če so za izvršitev službenega potovanja bili potrebni tudi drugi stroški (reprezentanca, telefon, taksi ipd.), se priznajo lahko le na podlagi predloženih dokumentov.

73. člen

Vrsto prevoznega sredstva, ki ga delavec sme uporabljati za službeno potovanje, odredi pristojni delavec na potnem nalogu.

74. člen

Delavcu, ki po nalogu pristojnega vodstvenega delavca uporablja svoje prevozno sredstvo (avto, motorno kolo, moped) za prevoz v službene namene, pripada povračilo (kilometrini) do višine zneska, ki jo določijo skupno.

Za uporabo lastnega prevoznega sredstva za prevoz v inozemstvu se lahko delavcu povrnejo stroški goriva v tuji valuti po predloženih računih, vendar se ta znesek odšteje od izplačane kilometrine v dinarski protivrednosti.

Kilometrini se ne more izplačati v pavšalu.

75. člen

Prevozniki stroški z javnimi prevoznimi sredstvi se povrnejo delavcu na podlagi predloženih vozovnic; sicer se priznajo stroški prevoza z vlakom drugega reda ali avtobusom.

Povračilo za uporabo lastnega vozila v službene namene se izplača za pretekli

mesec na podlagi predloženih potnih nalogov, ki jih potrdi pristojni odredbodajalec.

76. člen

Za vsako službeno potovanje se izda potni nalog na predpisanem obrazcu. Delavec ima pravico do akontacije na potne stroške. V tem primeru je dolžan v roku 5 dni po zaključenem službenem potovanju predložiti obračun stroškov s potrebnimi dokazili. Poročilo o opravljenem službenem potovanju mora biti pismeno, če je potoval v inozemstvo.

77. člen

Naloge za službeno potovanje in za uporabo lastnega prevoznega sredstva za službene namene za potovanje v državi, izdajajo vodilni delavci, ki jih določa statut, a za vodilne delavce delovne organizacije glavni direktor, za glavnega direktorja pa predsednik delavskega sveta delovne organizacije; za direktorje TOZD pa predsednik delavskega sveta TOZD.

Naloge za uporabo lastnega prevoznega sredstva za potovanje v inozemstvo izdaja za vse delavce glavni direktor, za glavnega direktorja pa predsednik delavskega sveta delovne organizacije.

Upravičenost potnih stroškov in obračun ugotavljajo in potrjujejo isti delavci, ki so izdali nalog za potovanje.

3. Povračilo za delo na terenu

78. člen

Kot delo na terenu se šteje delo na delovišču, ki je nad 10 km oddaljeno od sedeža delovne enote.

Pogoje pridobitve in izplačevanja povračila za delo na terenu določi delavski svet vsakega udeleženca, upoštevajoč samoupravne sporazume in družbene dogovore, ki urejajo to področje.

4. Povračila stroškov za prevoz na delo

79. člen

Delavec ima pravico do povračila stroškov za prevoz na delo do višine cene javnega prevoznega sredstva. Udeleženci določijo s sklepom odbora za medsebojna razmerja kolikšen del stroškov se delavcu povrne.

Delavec lahko uporabi lastno prevozno sredstvo za prihod na delo zaradi večje oddaljenosti njegovega bivališča od delovnega mesta in če ne more uporabiti javnih prevoznih sredstev na tej relaciji ni, ali ker v času, ko mora biti na delovnem mestu, javna prevozna sredstva ne vozijo.

O upravičenosti delavca do uporabe lastnega prevoznega sredstva za prevoz na delovno mesto odloča odbor za medsebojna razmerja udeleženca, ki določi tudi znesek povračila.

5. Povračilo stroškov za ločeno življenje

80. člen

Povračilo stroškov za ločeno življenje se plačuje delavcu, ki živi ločeno od družine in nima zagotovljenega stanovanja za družino v kraju zaposlitve in se zaradi oddaljenosti ne more vsakodnevno voziti na delo in če je bilo tako dogovorjeno ob sklenitvi delovnega razmerja.

Nadomestilo za ločeno življenje se ne prizna oz. se preneha izplačevati ko nastopijo naslednji vzroki:

— če dobi delavec zase in za svojo družino vseljivo stanovanje;

— če delavec izjavi, da ne namerava preseliti družine v kraj njegove zaposlitve;

— če delavec odkloni ponujeno vseljivo stanovanje, ki ustreza krajevnim pogojem in razmeram za naselitev družine;

— če je na rednem ali izrednem dopustu ali v bolniškem staležu ter se zdravi pri družini ali zdravstveni ustanovi.

81. člen

O povračilu za ločeno življenje odloča odbor za medsebojna razmerja udeleženca na pismeno zahtevo delavca.

6. Povračilo stroškov selitve

82. člen

Delavec ima pravico do povračila stroškov selitve:

— če je tako s sporazumom o sklenitvi delovnega razmerja dogovorjeno;

— če je bil premeščen na delo v drug kraj, kjer je dobil drugo stanovanje.

Kot stroški selitve se priznajo stroški na podlagi predloženih dokazil:

— stroški prevoza pohištva ali druge opreme po železnici ali kamionski storitvi;

— prevozne karte za javna prevozna sredstva za delavca in ožje družinske člane, ki jih vzdržuje.

7. Povračilo stroškov za uporabo lastnega telefona

83. člen

Delavski svet udeleženca določi, kateri delavec lahko uporablja lastni telefon za službene namene. Poslovodni organ udeleženca odobri delavcu izplačilo dejanskih stroškov, obračunanih po uradni tarifi, za opravljene službene telefonske pogovore. Delavec mora predložiti pismeni obračun z navedbo časa in trajanja pogovora s kom in o čem se je pogovarjal ter stroške pogovora.

8. Regresiranje prehrane

84. člen

Delavcu pripada regres za prehrano med delom.

Drugi odstavek se dopolni in se glasi: Za čas dopustov, bolniškega staleža, službenega potovanja, in ostalih odsotnosti, za katere je delavec prejel dnevnicu, delavcu ne pripada regres za hrano.

Delavcu, ki iz zdravstvenih razlogov dela skrajšan delovni čas in delavki, ki je na porodniškem dopustu, pripada regres za prehrano.

Regres za hrano pripada tudi učencem v gospodarstvu, dijakom in študentom na praksi za čas, ko delajo v delovni organizaciji.

Višino regresa določijo udeleženci skupno.

9. Mentorski honorar

85. člen

Delavec, ki uvaja pripravnika v delo, dobi honorar, ki znaša 10 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu.

Honorar se izplačuje mesečno.

Če delavec uvaja dva pripravnika, mu pripada za drugega 30 % honorarja iz 1. odstavka tega člena.

10. Nadomestilo za delo v organih upravljanja

86. člen

Kmetom kooperantom pripada za delo v organih upravljanja delovne organizacije sejnina. Višine sejnine določijo udeleženci skupno.

V. PREJEMKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

1. Regres za letni dopust

87. člen

Delavcu, ki ima po samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih pravico do dopusta, pripada regres za letni dopust.

Pri določanju višine regresa za posameznega delavca lahko udeleženci upoštevajo socialni položaj in zdravstveno stanje delavca.

V regres za letni dopust je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne v počitniškem domu.

88. člen

Višino regresa za dopust določijo udeleženci skupno v skladu s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, ki urejajo to področje.

2. Odpravnine

89. člen

Odpravnina pripada delavcu ob odhodu v redni ali invalidski pokoj. Znaša dva povprečna mesečna dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu. Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

V skladu s podpisanimi območnimi družbenimi dogovori se 89. členu doda nov odstavek:

V primeru smrti delavca, kot posledica nezgode pri delu, pripada najožjim članom njegove družine odpravnina v vi-

šini treh povprečnih mesečnih osebnih dohodkov v SRS v preteklem letu. Odpravnina se izplača v enaki višini tudi delavcu, ki je invalidsko upokojen zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni.

3. Nagrade ob delovnih jubilejih

90. člen

Delavec, ki je zaposlen neprekinjeno v delovni organizaciji HMEZAD ali njenih pravnih prednikih, pripada nagrada ob naslednjih delovnih jubilejih v mejah naslednjih neto zneskov:

— za 10 let do 60 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka v SRS v preteklem letu;

— za 20 let do 90 % mesečnega osebnega dohodka v SRS v preteklem letu;

— za 30 let do 120 % mesečnega osebnega dohodka v SRS v preteklem letu.

Obliko nagrade v okviru navedenih vrednosti določijo udeleženci skupno za vsako leto.

Ob začetku uporabe določil o nagradah za delovne jubileje se lahko upošteva tudi delavca, ki je že prekoračil enega od navedenih jubilejev. V takem primeru se izplača nagrada samo za en delovni jubilej.

VI. OBRAČUN IN IZPLAČILO OSEBNIH DOHODKOV IN POVRAČIL

91. člen

Na osnovi sklepa pristojnega organa izda kadrovska služba udeleženca delavcu pismeno odločbo o njegovi obračunski osnovi in dodatkih na to osnovo.

92. člen

Na določitev obračunske osnove se delavec lahko pritoži v roku 15 dni po sprejemu odločbe na pristojni organ.

Pristojni organ obravnava pritožbo potem, ko dobi mnenje OOS.

93. člen

Izplačilo akontacij osebnega dohodka se izvrši vsak mesec zadnji delovni dan v mesecu.

Osebnih dohodkov se izplačujejo v skladu s pravilnikom, ki določa osnove in merila za to nagrajevanje.

94. člen

Če se delavcu osebni dohodek obračunava po finančnem učinku, ki se obračunava mesečno, dobi akontacijo po obračunski postavki za pretekli mesec in obračun osebnega dohodka po finančnem učinku za mesec pred tem. Razliko med sprejeto akontacijo in tem obračunom se upošteva pri izplačilu akontacije za naslednji mesec.

Če se osebni dohodek po finančnem učinku obračunava 3-mesečno, se razlika med sprejetimi akontacijami v tem času in obračunom učinka upošteva pri prvem izplačilu akontacije.

95. člen

Delavec, ki obračunava osebni dohodek (dodatke, učinke oz. udeležbo delavcev v sredstvih za osebne dohodke po poslovnem uspehu), mora na zahtevo delavca le-temu pojasniti in pokazati osnove in merila, po katerih je bil obračun izvršen.

96. člen

Delavec prejme pri izplačilu akontacije pismeni obračun, iz katerega je razviden osebni dohodek po času oz. učinku, dodatki, nadomestila, povračila in prispevki iz osebnega dohodka.

97. člen

Izplačilo osebnega dohodka, ki ga delavec po pozivu ne dvigne v 6 mesecih, zapade v korist rezervnega sklada udeleženca.

98. člen

Za pravilnost obračuna in izplačil osebnega dohodka, nadomestil in povračil po predpisih, samoupravnih aktih in sklepih samoupravnih organov, odgovarjajo računovodje oz. njim podrejeni delavec, ki neposredno opravlja posle iz tega področja.

99. člen

Vse osnove in merila, odločbe, nalogi in druge odločitve za izplačilo osebnih dohodkov, nadomestil in povračil morajo biti pismena, oprta na ustrezna določila predpisov in splošnih aktov delovne organizacije, podpisana od pristojnih vodstvenih delavcev. Za točnost podatkov, po katerih se izračunajo osebni dohodki, nadomestila in povračila, odgovarja vodstveni delavec, ki je pooblaščen, da podpiše dokument.

100. člen

Delavcu, ki je pridobil lastnost delavca, ali je premeščen na drugo delovno mesto, se sme izjemno izplačati akontacija osebnega dohodka brez sprejetega sklepa pristojnega organa o določitvi obračunske osnove in drugih osnov za obračun akontacije iz osebnega dohodka.

Začasna akontacija osebnega dohodka se sme izplačati le za en mesec in to na podlagi pismene odločbe poslovodnega organa udeleženca.

Pri določanju višine začasne akontacije se upošteva vrednost delovnega mesta določenega v rang listi delovnih mest delovne organizacije.

101. člen

Osebni dohodek delavca se obračuna v TOZD oz. delovni skupnosti Skupnih služb, v kateri je razporejen na sistemizirano delovno mesto.

Ce je bil delavec med letom zaposlen v več TOZD, se mu osebni dohodek obračuna v vsaki od teh glede na trajne zaposlitve in opravljeno delo.

Ce je delavec opravljal delo v drugi TOZD in ga TOZD, v kateri je zaposlen obračuna drugi kot storištev, se mu osebni dohodek za to delo obračuna v matični

TOZD. Enako velja za delavca v delovni skupnosti Skupnih služb.

102. člen

Ugovor ali vprašanje na obračun osebnih dohodkov lahko delavec vroči v 15 dneh po izplačilu. Pojasnilo o tem mora dati pristojna služba. Ce delavec s pojasnilom ni zadovoljen, lahko vloži pritožbo na odbor za medsebojna razmerja udeleženca. Odbor mora o pritožbi odločiti v 30 dneh. Ta odločitev je dokončna. Pritožbe vodilnih delavcev udeležencev oz. delovne organizacije rešuje delavski svet udeleženca oz. delavski svet delovne organizacije.

VII. KONČNE DOLOČBE

103. člen

Kjer ta sporazum določa skupno odločanje udeležencev, odločajo delegati v skupnem odboru za medsebojna razmerja, in to:

- enotne zneske za izdatke in sklade skupne porabe;
- enotne zneske za izdatke, ki se štejejo za poslovne stroške;
- dodatke k obračunski postavki.

104. člen

Samoupravni sporazum je sklenjen, če ga je sprejela večina delavcev vseh udeležencev v enakem besedilu in ga podpišejo pooblaščeni predstavniki.

Ta sporazum stopi v veljavo 8 dni po podpisu in se uporablja od prvega dne v naslednjem obračunskem mesecu, razen določb 36. in 90. člena, ki stopi v veljavo po posebnem sklepu delavskega sveta delovne organizacije na osnovi predhodnih analiz o možnosti izplačevanja dodatkov, vsebovanih v teh členih.

105. člen

Zadeve, ki jih po določilih tega sporazuma urejajo udeleženci s svojimi sporazumi in zadeve, ki jih ta sporazum ne ureja in niso predmet skupnega urejanja glede na posebnosti posameznega udeleženca, uredijo udeleženci v svojih samoupravnih sporazumih o delitvi osebnih dohodkov, ki morajo biti v skladu z dogovorjenimi načeli, vsebovanim v skupnih samoupravnih sporazumih delovne organizacije.

106. člen

Toimačenje določil tega sporazuma daje skupni odbor za medsebojna razmerja.

107. člen

Z dnem veljavnosti tega sporazuma preneha veljati pravilnik o delitvi osebnih dohodkov (prečiščeno besedilo z dne 29. 6. in 29. 8. 1974).

Žalec, marec 1976

SKLEP

Na osnovi določil samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov panožnih sporazumov in območnih družbenih dogovorov, ki urejajo to področje ter samoupravnega sporazuma o delitvi OD Hmezada, se določajo:

1. Dodatki k obračunski postavki v skladu s členom 38 in 41 samoupravnega sporazuma o delitvi OD:

a) dodatek za podaljšano delo znaša 50 % obračunske postavke;

b) dodatek za nočno delo znaša 40 % obračunske postavke;

c) dodatek za delo na dan nedelje, zveznega ali republiškega praznika znaša 50 % obračunske postavke. Dodatek pripada poleg zakonsko določenega nadomestila zaradi dela na ta dan;

č) dodatek za deljen delovni čas znaša: — največ 320 din bruto mesečno, če traja prekinitve več kot eno uro, — največ 640 din bruto mesečno, če traja prekinitve dve ali več ur.

Višino dodatka določijo udeleženci v okviru navedenih zneskov.

2. Prejemki iz materialnih stroškov

V skladu z določili ustreznih členov samoupravnega sporazuma o delitvi OD se določijo:

a) Stroški za enkratno prenočevanje (čl. 68) se priznajo po predloženem računu, toda največ 170 din. Če delavec računa ni predložil, se prizna delavcu za kritje stroškov 75 din.

b) Odbor za medsebojna razmerja TOZD določi višino dnevnic (čl. 66) v okviru najvišjih zneskov, ki so:

- cela dnevnicna največ 150 din,
- polovična dnevnicna največ 96 din,
- nižjana dnevnicna največ 50 din.

c) Kilometrina (čl. 74) za osebni avto znaša 1,50 din za prevoženi kilometer, za motorno kolo 0,60 din in za moped 0,40 din.

č) Povračilo za delo na terenu (čl. 78) znaša največ 70 din na dan terenskega dela.

d) Delavcu se povrnejo stroški prevoza na delo (79. člen) v tolikšnem znesku, da delavec sam krije najmanj 40 din mesečno. Kjer ni prevoznih sredstev, se povrne največ 0,50 din za prevoženi kilometer, če delavec uporablja svoj avto. Odbori za medsebojna razmerja udeležencev določijo, kolikšen del stroškov se delavcu povrne.

e) Povračilo stroškov za ločeno življenje (81. člen) lahko znaša mesečno največ 1.250 din, višino povračila v okviru tega zneska določi odbor za medsebojna razmerja udeleženca.

f) Regres za prehrano med delom (84. člen) znaša največ 250 din. Delavcu se re-

gresira prehrana v znesku 10 din za dan, ko je na delu.

g) Mentorski honorar za uvajanje pripravnika v delo (85. člen) znaša 350 din mesečno.

h) Sejnina kmetom kooperantom (86. člen) znaša 120 din. Višino sejnine za kmete kooperante v organih upravljanja TOZD določi delavski svet TOZD.

3. Izplačila, ki se nadomeščajo iz dohodka

a) Nagrade študentom na praksi (61. člen) znašajo:

— za srednje šole:

I. letnik	840 din
II. letnik	1.000 din
III. letnik	1.200 din

— za višje in visoke šole:

I. letnik	1.300 din
II. letnik	1.500 din
III. letnik	1.700 din

b) Odbori za medsebojna razmerja TOZD določijo:

— višino nagrade učencev poklicnih šol:

I. letnik	720 din
II. letnik	840 din
III. letnik	1.000 din

— merila za dodatne nagrade vajencev, ki upoštevajo uspeh pri praktičnem in teoretičnem pouku.

4. Prejemki iz sklada skupne porabe

V skladu z določili ustreznih členov samoupravnega sporazuma o delitvi OD se določijo:

a) Regres za letni dopust (87. in 88. člen) znaša 1.100 din neto vsakemu upravičencu, razen upravičencem v tistih TOZD, za katere se sredstva solidarno združujejo. Regres za dopust upravičencev v teh TOZD znaša 1.000 din.

b) Odpravnina (89. člen) znaša 7.040 din, oziroma 10.560 din za primere smrti ali invalidske upokojitve zaradi nesreče pri delu.

5. OD pripravnika (16. člen) so določeni s 17. sklepom 16. seje skupnega odbora za medsebojna razmerja in znašajo:

— za pripravnika z visoko izobrazbo neto 3.697 din (obračunska osnova = 2,46),

— za pripravnika z višjo izobrazbo neto 3.169 din (obračunska postavka = 2,10),

— za pripravnika s srednjo izobrazbo neto 2.465 din (obračunska postavka = 1,64).

Višino zneskov pod točko 1 č, 2 b, 2 č, 2 d, 2 e, 2 f in 3 b določijo pristojni organi TOZD in DS Skupnih služb skladno s tem sklepom.

Ta sklep velja takoj, izvajajo pa se od 1. maja 1976 dalje, razen točke 1. — Dodatki k obračunski postavki, ki veljajo od 16. 4. 1976 dalje in točke 5. — OD pripravnikov, ki veljajo od 16. 2. 1976 dalje.

S tem sklepom preneha veljati sklep delavskega sveta podjetja z dne 14. 3. 1975.

Poslovanje po posameznih organizacijskih enotah

V prejšnji številki našega glasila je bilo prikazano poslovanje leta 1975 za TOZD kot celoto, v tej številki pa bi rada v grobem prikazala poslovanje po posameznih obratovskih enotah, in sicer za nabavo, klavnico, predelavo, prodajo, malo-prodajo, avtopark ter načrtovane in dosežene stroške za skupne službe, družbeno prehrano, pralnico in vzdrževanje.

NABAVA

Načrtovan promet oziroma celotni dohodek nabave je bil 261.411 din (vsi podatki so v 000 din), dosežen pa je 278.165 din ali z indeksom 106,4. Doseženi promet prekoračuje načrtovanega zaradi povišanja odkupnih cen živine, saj če pogledamo količinske podatke, vidimo, da je odkupljena količina za 0,2 % nižja od načrtovane.

Variabilni stroški so načrtovani v znesku 259.295 din, doseženi pa v znesku 275.745 din ali z indeksom 106,3. Glavna postavka je nabava živine in mesa v skupnem znesku 272.699 din ali 6,5 % več kot smo načrtovali.

Fiksni stroški so načrtovani 1.405 din, doseženi pa 1.443 din ali 2,8 % nad načrtovanimi.

Nabava prikazuje pozitiven rezultat poslovanja v znesku 491 din, kar je posledica prihranka predvsem pri fiksnih stroških, delno pa tudi pri variabilnih stroških.

KLAVNICA

Celotni dohodek klavnice je dosežen v znesku 290.814 din in je za 6,4 % višji od načrtovanega, ki znaša 275.282 din. Tudi temu povečanju je vzrok višja odkupna cena živine, saj predstavlja nabavna vrednost osnovne surovine glavni strošek v vsej nadaljnji obdelavi.

Variabilni stroški so načrtovani v znesku 266.031 din, doseženi pa 282.984 din ali 6,4 % nad načrtovanimi. Posledica povečanja variabilnih stroškov je povečanje osnovne surovine ter storitev, ki znašajo 943 din ali 92 % nad načrtovanimi. Ostali variabilni stroški se gibljejo v mejah načrtovanih.

Fiksni stroški klavnice so načrtovani 5.651, doseženi pa 5.543 din ali

98,1 % načrtovanih. Ostanek dohodka klavnice je 122 din ali 13,4 % načrtovanega.

PREDELAVA

Celotni dohodek predelave je 124.416 din ali za 6,9 % večji od načrtovanega, ki znaša 116.369 din.

Variabilni stroški so doseženi v znesku 113.156 din, načrtovani pa 105.503 din. Indeks rasti je 107,3. Močan porast je pri osebnih dohodkih, ki so narasli kar za 14,3 % od načrtovanih, ter porast cen osnovne surovine, kar je v tesni povezavi z nabavo živine.

ma je za 8 % večji od načrtovanega, ki znaša 322.281 din. Realizacija proizvodov znaša 237.607 din in je za 5,8 % večja od načrtovane, kar je posledica zvišanja prodajnih cen med letom. Realizacija trgovskega blaga je 10.592 din ali 25,5 % nad načrtovano, izredni dohodki pa znašajo 5.818 din ali za 93,9 % več, kot smo jih načrtovali. Vzrok temu so blagovni viški.

Variabilni stroški znašajo 343.910 din, načrtovani pa so 316.023 din. Indeks rasti je 109,5. Močan porast je pri kalu, ki znaša 10.823 din, načrtovan pa je 4.697 din. Dejstvo je, da del kala krijejo blagovni viški,

Alojz Cimperman rad streže strankam v mesnici na Polzeli, če le ima na izbiri dovolj mesa in izdelkov

Načrtovani ostanek dohodka je 1.104 din, dosežen pa 1.439 din ali z indeksom 130,4. Na tako ugoden rezultat predelave je vplivala predvsem počasnejša rast fiksnih stroškov.

Fiksni stroški znašajo 6.720 din, načrtovali pa smo jih v znesku 6.601 din, torej so za 1,8 % nad načrtovanimi.

PRODAJA

Celotni dohodek DE prodaja je dosežen v znesku 348.042 din oziro-

izraženi v izrednih dohodkih, vendar kalo v letu 1975 daleč presega načrtovanega in doseženega v letu 1974. Močan porast je tudi pri variabilnih osebnih dohodkih, ki znašajo 1.347 din in so za 13,2 % nad načrtovanimi.

Doseženi fiksní stroški so 3.264 din ter dosežajo indeks 94,3.

Ostanek dohodka DE prodaja je dosežen v znesku 102 din, načrtovan pa 1.294 din ali z indeksom 7,9. Vzrok nizkemu ostanku dohodka je predvsem porast variabilnih stro-

8. dvomesečni politični tečaj v Dolenjskih Toplicah

Dvomesečni politični tečaji za delavce sindikalnih in mladinskih osnovnih organizacij so že tri leta. Vse tečaje do sled je obiskovalo in uspešno končalo kar 350 slušateljev. Temeljne organizacije združenega dela so se tako bistveno obogatile z novimi politično usposobljenimi in za družbeno delo motiviranimi delavci.

Ta oblika političnega usposabljanja je postala nepogrešljiva sestavina življenja in dela političnih organizacij. Sprva je bilo težko dokazovati potrebnost znanja in motivacije za uspešno političnega delovanja, s tem pa tudi potrebnost globlje in daljšega političnega izobraževanja.

Minil je 8. politični tečaj, ki sta ga organizirala RS ZSS in RK ZSMS skupaj s centrom za družbeno izobraževanje. Tečaj, ki je štel kar 56 slušateljev, je bil namenjen usposabljanju vodilnih članov sindikalnih, mladinskih in samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela. Cilj in smoter tega tečaja je bil v tem, da usposobi slušatelje za uspešnejše opravljanje družbenopolitičnih funkcij, torej za bolj učinkovito reševanje družbenopolitičnih nalog v delovni organizaciji. 8. tečaj ni bil, kot ostali v Jasnici pri Kočevju, temveč v Dolenjskih Toplicah.

Urniki tečaja je bil resnično pester, vendar hkrati tudi zelo obsežen, saj smo tečajniki v devetih tednih poslušali kar 348 pedagoških ur.

Tečaj je bil razdeljen na dva dela. V prvem, tečajnem delu, smo se seznanjali s samoupravljanjem, gospodarjenjem in subjektivnimi silami, v drugem, seminarjem delu, pa je bil poudarek na družbenopolitični aktualnosti, političnem delu med ljudmi in aktualnih temah. V program so bile vštete tudi ekskurzije v delovne organizacije, občinske centre in krajevne skupnosti. Tako smo si ogledali tovarno motornih vozil in tovarno zdravil Krka v Novem mestu in imeli razgovore z njihovimi političnimi aktivni.

(Nadaljevanje na 3. strani)

škov, saj so v primerjavi s celotnim dohodkom narastli za 3% več kot CD.

MALOPRODAJA

Celotni dohodek maloprodaje je 137.771 din, načrtovan pa 124.122 din ali z indeksom 111. Realizacija proizvodov in storitev znaša 94.392 din in je za 4,6% nižja od načrtovane, realizacija trgovskega blaga pa znaša 43.379 din ali 72,1% več, kot smo načrtovali.

Variabilni stroški znašajo 124.873 din, medtem ko so načrtovani 110.825 din, indeks 112,7, fiksni stroški pa znašajo 10.896 din, medtem ko so načrtovani 10.833 din. Fiksni stroški so torej za 0,6% višji, kot so načrtovani.

Ostanek dohodka je 423 din, načrtovan pa 897 din, torej je odstotek realizacije 47,1.

AVTOPARK

Promet avtoparka znaša 4.802 din, medtem ko je bil načrtovan v znesku 5.292 din. Promet je za 9,3% pod načrtovanim.

Variabilni stroški znašajo 2.455 din, načrtovani pa so 2.175 din, torej so za 25% nad načrtovanimi.

Fiksni stroški so doseženi v znesku 2.951 din in so za 6,3% nad načrtovanimi, ki znašajo 2.777 din.

PE avtopark izkazuje izgubo v višini 892 din, kar je posledica prenizke realizacije oziroma višje ce-

ne prevoženega kilometra kot je bila načrtovana.

SKUPNE SLUŽBE

Fiksni stroški skupnih služb znašajo 6.638 din in so za 0,9% nad načrtovanimi, fiksni stroški pralnice so 459 din ali 20,7% nad načrtovanimi in vzdrževanja 3.142 din ali 7,5% nad načrtovanimi.

Ker te enote ne ustvarjajo dohodka, se stroški prenesejo na proizvodne delovne enote, in sicer:

Fiksni stroški skupnih služb se delijo:

nabava	10 %
avtopark	5 %
klavnica	25 %
predelava	25 %
prodaja	15 %
maloprodaja	20 %

Stroški pralnice so razdeljeni po številu delavcev v posameznih enotah.

Stroške vzdrževanja pa krijejo:

klavnica	34 %
predelava	51 %
prodaja	15 %

V ostanku dohodka po posameznih organizacijskih enotah niso vključeni izredni dohodki, to so premije iz leta 1974 in 1975 v skupnem znesku 6.647 din ter izredni izdatki 3.761 din. Nerazporejeni ostanek dohodka za TOZD kot celoto je torej 2.886 din.

Anica Gmajner

ODIRANJE SVINJSKIH KOŽ

Dne 4. in 5. decembra lani je bilo v Novem Sadu organizirano srečanje klavniške industrije in institucij imenovano NODA (Novosaški dani industrije mesa). Izmed mnogih strokovnih predavanj je posebno zanimanje vzbudil dr. Andrija Marot iz klavnice »SOMES« v Somboru s svojim referatom o ekonomski upravičenosti odiranja svinjskih kož. Dr. Marot je priznan strokovnjak na področju strojnega odiranja in tudi instruktor prvega jugoslovanskega stroja za odiranje govejih kož.

Cprav je njegov referat pisan precej strokovno, smo se odločili, da ga zaradi aktualnosti objavimo v našem glasilu.

Dr. Andrija Marot

»SOMES« Sombor

EKONOMSKA UPRAVIČENOST ODIRANJA SVINJSKIH KOŽ

Situacija s kožicami (oparjenimi deli svinjske kože), kakršna je bila v preteklih letih, tj. da ni imela nobene vrednosti, me je spodbudila k razmišljanju, kako bi bilo mogoče rešiti ta problem.

Vsako lahko ugotovi, da predstavlja svinjska koža, predelana v svinjski velur, vrednost do 160 din po metru oziroma v podlogo od 70 do 90 din, medtem ko je njena vrednost v obliki oparjene, obrezane kožice zelo skromna od nič do 80 starih din/kg povprečno v letu 1974 in okrog 120 starih din v letu 1975. Seveda se bo takoj slišal prigovor, kaj nas briga zaslužek usnarjev in njihovi dosežki oziroma naprej usnjarske galanterije in konfekcije. V nizu tehnoloških postopkov finali-

zacije usnja oziroma usnjenih izdelkov se nahajajo tudi klavnice na samem začetku, zato je normalno, da morajo tudi one imeti določen finančni efekt, za katerega se po mojem mnenju splača boriti, in to tako, da bi se kože odirale z določene števila zaklanih svinj.

Določeno pogum pri mojih razmišljanjih sem dobil ob podatkih, da je v ZDA vedno več proizvajalcev svinjskega mesa, ki prehajajo na kompletno strojno odiranje svinjskih kož. To mi ni bilo povsem jasno, saj je v teh deželah prevladovalo mišljenje, da je trajna rentabilnost v linijah primarne obdelave edino v visoko modernih linijah, kjer se po oparjanju svinjska dlaka odstranjuje s pomočjo različnih strojev in naprav. V Evropi pa je stanje bilo in je še drugačno. Pri kruponskem odiranju prednjači Madžarska z več kot 70%, njej procentualno slede:

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)
Bolgarija, Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija in v večjem ali manjšem odstotku ostale vzhodnoevropske države.

Za boljše razumevanje bistva tehnologije odiranja svinjskih kož, pogledimo najprej linije primarne obdelave, kjer se ščetine odstranjujejo z oparjanjem-šurenjem v različnih napravah. Najprej se srečamo

Po odstranjevanju ščetin pridejo svinje na mize za primarno toaleta. Pri kapacitetah več kot 150 svinj na uro so to največkrat tekoči trakovi iz nerjavečega jekla.

Izredno visoko produktivnost linije in primarno obdelavo brez primere se doseže, če se za strojem, ki odstranjuje ščetine postavi bazen za potapljanje svinj v posebno smolnato maso ali mešanico kolofonije

(Nadaljevanje z 2. strani)

Obiskali smo tudi predstavnik sindikatov mesta Zagreba in izmenjali mnenja o delovanju. Obiskali smo tudi precej kulturnih ustanov in drugih spomenikov, kot: muzej NOB v Novem mestu in Zagrebu, spominski dom v Kumrovcu, muzej kmečkih puntov v Stubicah, kartuzijanski samostan v Pleterjih (ogledali so si ga samo moški), forma vivo v Kostanjevici, taborišče smrti v Jasenovcu, Bazo 20 v Kočevskem Rogu itd.

Medse smo tudi povabili znane družbenopolitične delavce, med katerimi so bili najbolj znani: Miha Marinko, Franc Šetinc, Janez Barborič, Slavko Grčar, Rado Miklič. V okviru ideološke skupnosti smo organizirali predavanja na aktualne teme (Inform-biro, Zamejski Slovenci, Medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, Religija, Osnutek zakona o združenem delu itd.).

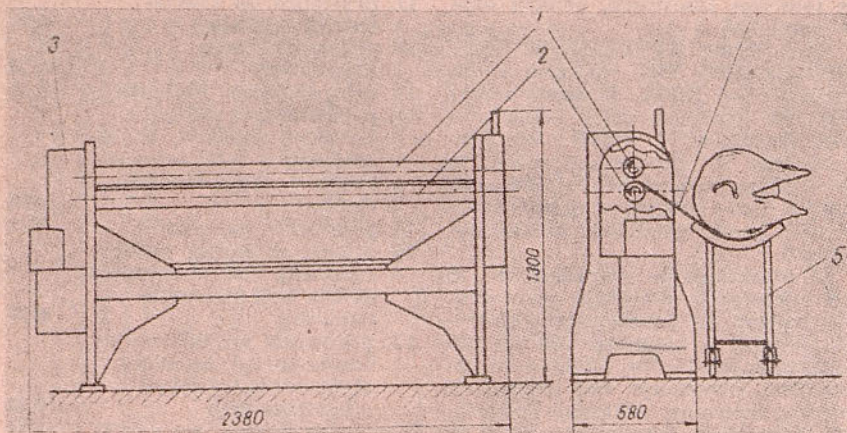
Razen tega smo tečajniki tudi dobro izkoristili prosti čas, kolikor ga je še ostalo. Že takoj na začetku smo ustanovili samoupravno skupnost tečajnikov, ta pa je izvolila svet tečajnikov, ki je štel 11 članov in predsednika sveta. Imenovali smo štiri interesne skupnosti: ideološko, kulturno, informativno in športno skupnost. Ker je bilo med tečajniki veliko članov ZK, smo imenovali aktiv ZK.

Skušali smo analizirati najpogostejše konkretne situacije v TOZD s tem, da smo pripravljali improvizirane sestanke in seje ter se ob njih usposabljali za pravilno vodenje teh oblik in pisali najpomembnejše dokumente osnovnih organizacij npr. letni delovni načrt, da bi se čim bolj konkretno pripravili za neposredno politično delo.

Med tečajniki je vladalo pristržno in prijateljsko vzdušje in skovala so se trdna prijateljstva. Živeli in delali smo kot ena družina, zato je bilo slovo toliko težje. Vendar se za nas proces izobraževanja še ni končal, kajti pridobljeno znanje moramo nenehno poglobljati in ga prenašati v okolje, ki nam ga je omogočilo.

Ob zaključku izražam svojo hvaležnost kolektivu TOZD Mesnine, ki mi je omogočil obiskovanje tečaja in upam, da bom s pridobljenim znanjem koristila razširjenosti samoupravnih idej in delegatskega sistema.

Branka Vehovar

Naprava za odpiranje svinjskih kruponov

z bazenom za oparjanje, kjer ostaja še v naprej prastari problem — bazenska voda, zaradi česar so bile skonstruirane naprave za pokončno oparjanje, ki so zelo drage, funkcionalno pa le težko dajo zadovoljive rezultate. Po oparjanju svinje obdelajo na strojih za odstranjevanje ščetin, katerih je danes na svetu najmanj 200 različnih izvedb, med njimi so najnovejše kombinirane naprave za istočasno oparjanje in čiščenje ali pa se v stroje za odstranjevanje ščetin vgradi gorilniki in se istočasno opravijo faze mehaničnega odstranjevanja ščetin, zažiganja ostankov in odstranjevanje izgorkov.

in parafinskega olja v razmerju 85 : 15. na 150° C.

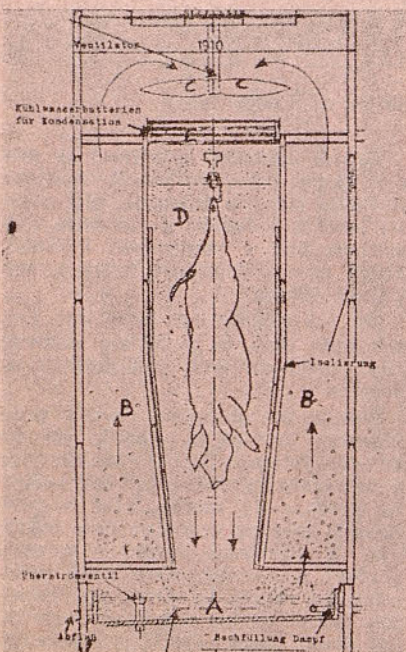
Ta rešitev ameriške firme ALL-BRIGHT NELL Co. (Anco) predstavlja višek depilacije, vendar pa naprava zahteva veliko prostora.

Pri klasični obdelavi je izza mize za primarno toaleta postavljena peč za zažiganje, nato naprava za čiščenje zažganih ostankov-gareže, krtače za prednje in zadnje noge ter naprava za pranje površine polovic.

Opravičujem se, ker sem moral napraviti malo rekapitulacijo naprav linije za tehnologije oparjanja svinj. To sem želel zaradi tega, da si lahko predstavljamo, kakšne naprave so vse potrebne za svinjsko linijo kapacitete 150 svinj na uro in več.

Seveda se sedaj postavlja vprašanje, kako bi izgledala linija primarne obdelave tam, kjer popolnoma odirajo svinje oziroma kakšne naprave so tam potrebne. Z opisom bom kratek, ker nimam kaj dosti naštevati. Namreč vse poprej našteate naprave se ne uporabljajo oz. odpadejo, namesto nje se uporablja samo naprave za odiranje in morebitno naprave za naknadno odmaščevanje kož. Običajno klavniško opremo, enako za obe liniji, ne bom omenjal. Tu mislim na naprave za oamljanje, transportne poti in naprave za dviganje pri liniji za izkravljenje, naprave za pranje trupa po klanju, naprave za spuščanje in dviganje na liniji primarne obdelave, kompletni cevni kolosek z ali brez transportnih elementov, kljuke za izkravljenje in razpenjalec.

Danes obstaja v svetu le nekaj poznanih in preverjenih proizvajalcev naprav za kompletno odiranje svinjskih kož. Želim oznaniti firmo BOSS z dvema strojema in firmo

Naprava za navpično oparjanje

(Nadaljevanje na 4. strani)

KAJ SO IZPLENI

Vsak proizvodni proces je osnovan iz predmetov dela in proizvodov dela. Predmet dela je vsaka surovina ali polproizvod, na katerem opravimo določene faze dela z namenom, da pridobimo enega ali več gotovih proizvodov oziroma polproizvodov. Slednje imenujemo tudi proizvode dela. Na primer: v klavni hali je predmet dela živo govedo ali prašič, iz katerega dobimo po zakolu in obdelavi naslednje proizvode dela: meso v polovicah, glavo, kožo, jetra, pljuča, srce, vranico, jezik, spodnje dele nog, obrezline, prebavila in konfiskat.

Količino posameznih proizvodov dela v odnosu na predmet dela imenujemo izplen. Izplene navadno izražamo v odstotkih.

Ena najvažnejših postavk v gospodarjenju znotraj proizvodnje je racionalno koriščenje surovine (predmeta dela). S tem je mišljeno, da iz dane surovine (predmeta dela) pridobimo maksimalno količino proizvodov dela, standardne kvalitete, ki imajo najvišjo ekonomsko in tržno vrednost. Na primer: pri izkoščevanju prašičjih in govejih polovic v razsekovalnici II in III ima najvišjo ekonomsko in tržno vrednost meso brez kosti I. kategorije, temu sledi meso II. in nato III. kategorije. Slanina ima zelo nizko ekonomsko in tržno vrednost in je puščanje ostankov mesa na slanini velika gospodarska škoda. V danem primeru je cilj, da iz prašičje polovice dobimo čim več mesa I. kategorije in ga potem vgradimo v proizvode (mesne izdelke), ki imajo visoko ceno na trgu. Prav tako je pri razseku prašičjih polovic za svežo prodajo ali za proizvodnjo prekajenega mesa, kjer imajo različni proizvodi dela (kosi) tudi različno ekonomsko in tržno vrednost. Nogice so zelo nizko vrednotene, krače pa imajo višjo ceno, zato moramo nogico odrezati od krače v najnižji etaži sklepa, krača bo nekoliko težja in bo zato tudi iztržek večji. Ravno obratno pa je, če bomo kračo izkoščevali. V tem primeru pa imajo nogice nekoliko višjo ceno kot industrijske kosti, zato bomo odrezali nogico v najvišji etaži sklepa.

Z istim ciljem bomo tudi izkoščevali kose, ki vsebujejo večje količine mesa; kose, ki

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)
SYSTEMATIC HOG PROCESSING
INC. z enakim strojem, prav tako
iz ZDA.

Prvi BOSS stroj je sestavljen iz poševne površine, ki ima posredi odprtino. V njej je veriga, ki vleče kožo od spodaj navzgor. Glava svinje je fiksirana na pod s posebno verigo.

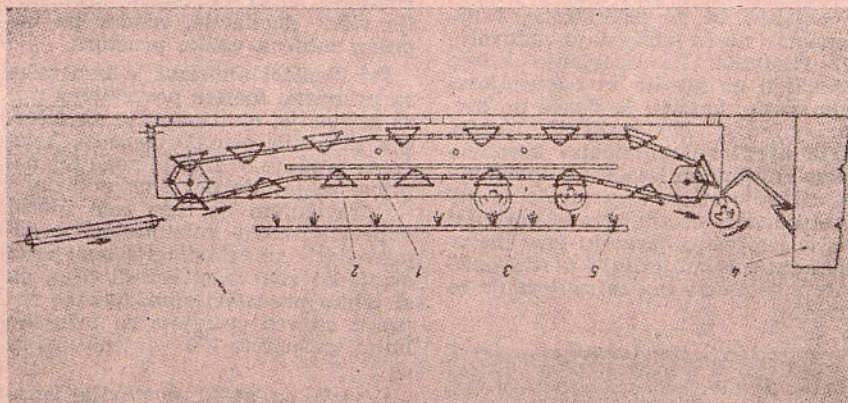
Drugi BOSS stroj ima samo manjše tehnične izboljšave, princip dela je ostal isti.

Stroj firme SYSTEMATIC HOG PROCESSING INC. se zelo malo razlikuje od BOSS, je samo nekaj višji in omogoča urno kapaciteto tudi do 280 svinj. Stroji obeh proizvajalcev so napravljeni tako, da omogočajo delo na konvejeriziranih linijah. Cena strojev v jugoslovanski izvedbi bi bila med 3000 in 3500 dolarji.

Iz opisanega je razvidno, da je pri tehnologiji oparjanja vrsta dragih naprav, ki predstavljajo klavniški kapital v vrednosti 200 do 400 milijonov starih din, odvisno od kapacitete, zavzemajo tudi precejšen prostor oziroma zahtevajo povečanje klavniških zgradb in — kar je najvažnejše — ustvarjajo izgubo po mojih izračunih najmanj 50,00 din po svinji.

Pri liniji za strojno odiranje je samo en stroj in prihranek 50,00 din po svinji.

4. električna energija	0,35
5. topla voda	4,50
6. prihranek na zastojih — dnevno	0,50
7. prihranek na rezervnih delih	0,15
8. prihranek na obratnih sredstvih	3,00
9. hladna voda	0,20
10. prihranek 10 delavcev na liniji	0,65
11. prihranek na vzdrževalnih stroških	0,50
12. prihranek enega higieničarja	0,10
13. prihranek na hlajenju	0,21
14. prihranek na soljenju, termični obdelavi, uskladiščenju v toku tehnološkega procesa izdelave slanine	3,00
15. prihranek na pljučih	7,00
16. prihranek zaradi manj bolovanj, ker se zmanjša delo z noži in število delavcev	0,50
17. prihranek pri odstranjevanju kože, termični obdelavi in obdelavi z mikrokuterjem	0,58
skupen prihranek pri svinji dobiček pri svinji	68,84
izguba pri svinji	68,84
čisti dobiček po svinji pri tehnološki odiranju celih kož v primerjavi s tehnologijo oparjanja	50,49

Oparjalni bazen za kruponsko odpiranje svinj

Ker vas bo zanimalo, kako sem prišel do vsote 50,00 din po kosu. Računica je enostavna in izgleda takole:

A. Pri strojnem odiranju kož imamo izgube:

	din
1. del gobca in oba uhlja	4,00
2. štirje parklji in rep	7,00
3. manjša vrednost 0,5 kg slanine	2,00
4. energetika za pogon	0,10
5. kožice 5 kg	5,00
6. naknadno odmaščevanje	0,25
skupno izgube po svinji	18,35

B. Prihranki pri strojnem odiranju:

	din
1. svinjska koža	40,00
2. parklji, gobec, ušesa, salo	4,00
3. energetika za zažiganje	3,60

Zaradi časovne omejitve ne morem kompletno prikazati svinjske linije za strojno odiranje, niti navesti lastnih izkušenj s strojnim odiranjem kož v somborski klavnici, ki ga uporabljam pri svinjah, težjih od 300 kg.

Ob tej priložnosti bom dal kratek opis dela in potrebne delovne sile enega od treh posameznih sistemov.

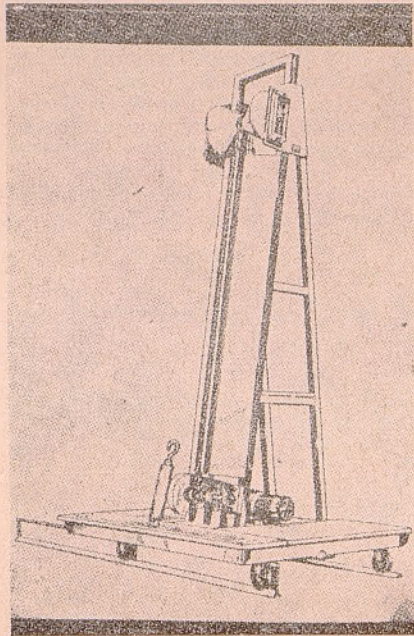
Svinje se običajno perejo pred klanjem, omamijo, obesijo na tir za izkravljenje, koljejo in izkrvave v vertikalnem položaju. Izkravljenje pridejo do mesta, kjer se preobesijo in kjer se začne faza odiranja. S svobodne noge se odseka parkelj v tarzusu, nato sledi predodiranje stegna in obrezanje rektuma. Da se lahko iste faze opravijo na drugi nogi, sledi preobešenje. Potem je svinja pripravljena za obe-

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

šanje na razpenjalo oziroma kolo- sek za primarno obdelavo. Nato sledi odiranje kože na centralnem področju trebuha, prsi, nadlakti, vrata, ličnic in odsekanja parkljev v kar- pusu.

Tako obdelana svinja pride do mesta za strojno odiranje, kjer se fiksira glava in spne koža prednjih nog. Odiranje sledi brez človeške pomoči v času 10 do 12 sekund. O- stale operacije so iste kot pri opar- janju. Za linijo kapacitete 150 svinj

Stroj za odpiranje svinj »Systematic hog processing inc«

na uro je potrebna naslednja delov- na sila:

za omamljanje, obešanje	delavci
in klanje	3
za obdelavo zadnjih nog	
in preobešanje	4
za obdelavo trebuha in prsi	2
za obdelavo vratu in glave	2
za fiksiranje in strojno	
odiranje	2
do trenutka egzcentracije	
je potrebno skupaj	16

Za egzcentracijo, razsekanje in pranje notranje površine polovic je potrebno še 6 delavcev oziroma vseh skupaj 22.

Zanimiv je podatek, da so pred- vojne firme KLEFIŠ in PREDOVIČ imele osemurne norme za odiranje prašičev težkih do 120 kg — 80 ko- sov, in to s 5 % dovoljenih kož dru- gega sortimenta. To pove, da je bil koeficient obdelave z odiranjem že pri pogojih ročnega odiranja zelo ugoden.

Na koncu moram reči še par bes- ed o današnjem običajnem načinu tretiranja in razmišljanja o svinjski koži.

Poznano nam je, da pravilnik o kvaliteti mesnih izdelkov dovoljuje dodajanje določenih količin kožic v nekatere mesne proizvode. Želim pa poudariti, da niti en naš pred- pis ne dovoljuje alkimističnih reši- tev problema kožic. Mnogi danes mislijo, da je boljša računica, če se kožice puščajo na nekaterih mesnih izdelkih kot okrasni sloj, katerega potrošnik drago plača nato pa za- vrže ali pa, da se kot emulzija izgubi med ostalimi komponentami v nekaterih mesnih proizvodih. Če se v primerjalni kalkulaciji vzame stvarna vrednost svinjske kožice in odrte kože, se nedvomno pokaže razlika v vrednosti v korist finaliza- cije svinjske kože v usnjarski indu- striji, in to v višini ca. 50,00 din na zaklano svinjo. To pomeni, če bi u- vedli takšno tehnologijo obdelave samo pri 70 % zaklanih svinj, bi v Jugoslaviji prihranili letno okrog 10 milijard S-din že v samih klavnicah. Obenem bi se preko usnjarske, gal- lanterijske in usnjenokonfekcijske industrije ustvaril ostanek dohodka najmanj 1 milijardo S-din. To sku- paj da vsoto približno 11 milijard S-din in mislim, da nas mora to spodbuditi k razmišljanju, ali se spleča svinjske kože odirati ali ne.

POVZETEK

Tehnologija odiranja kož v pri- merjavi z oparjanjem ima naslednje prednosti:

1. Odpade cela vrsta dragih na-
- (Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

pa vsebujejo večjo količino kosti (kare, vrat, krače) pa ni ekonomično izkoščevati, pač pa jih bomo plasirali na trži- šče z vraščenimi kostmi. Prav tako moramo paziti, ko dolo- čamo namen neke surovine, po nekaterih kriterijih, ki imajo cilj racionalno korišče- nje (teža kosa, mesnatost, obli- ka, barva, zamaščenost, sta- rost, čas po zakolu, čas skladiščenja, trda ali mehka polo- vica in podobno). Kot priori- tetno nalogo si moramo po- staviti izdelavo normativov za posamezne izplene in jih vključiti v naš sistem nagra- jevanja po učinku. Dosledno izvajanje tega ukrepa za bolj- še gospodarjenje je odvisno od angažiranosti slehernega člana kolektiva, ki bo usklaje- val svoje osebne cilje s cilji celotnega kolektiva. Pri posa- meznikih še vedno opažamo, da na delovnem mestu po- stavljajo v ospredje svoje osebne cilje, pa četudi s tem zavestno povzročajo kolektivu gospodarsko škodo.

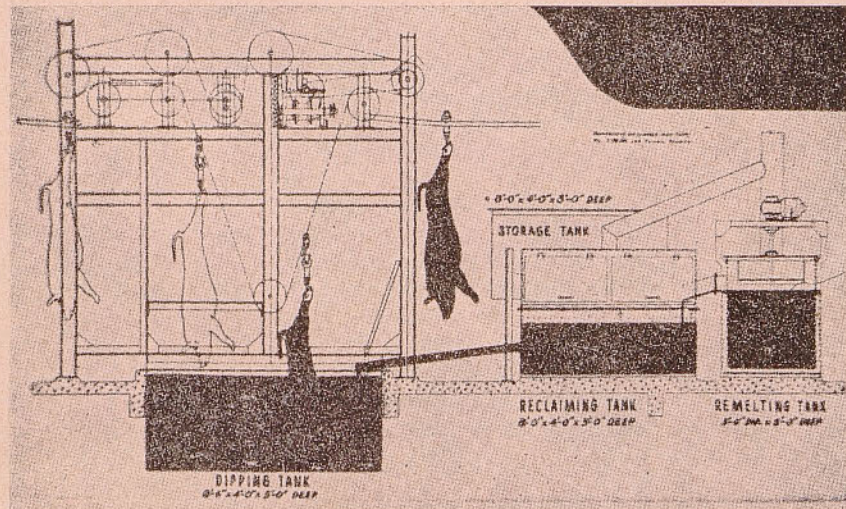
Franc Lemut

Pomen sestanka v TOZD

V današnjem družbenem življenju v organizaciji zdru- ženega dela in tudi drugje si ne moremo predstavljati uspešnega dela in življenja brez medsebojnega sodelovanja. Danes pomeni ena sama ose- ba le en člen v verigi komu- niciranja. To pa pomeni, da je potrebno katerikoli prob- lem ali vprašanje obravna- vati v širšem krogu ljudi. Le tako smo lahko prepričani, da bomo misli, predloge, mnenja izpolnili in jim dali obliko, v kakršni jih lahko sprejmemo kot sklep za uresničitev.

Mnogokrat slišimo, da je sestankov preveč, da hodimo samo še na sestanke, da se na sestanku srečujemo vedno isti obrazi, da nič drugega ne de- lamo, kot sestankujemo itd. Res je, da je sestankov mno- go, res pa je tudi, da jih bo v prihodnje še več in, da je to tudi nujnost. Zato moramo iskati odgovor na vprašanje, zakaj toliko sestankov pri re- ševanju skupnih problemov kot pri iskanju skupnih ciljev. Pri tem pa ne smemo pozabi- ti, da mnogokrat sestanki ne uspevajo zaradi neustrez- ne informiranosti sodelujočih

(Nadaljevanje na 6. strani)

Depilacijska naprava »ANCO«

(Nadaljevanje s 5. strani)
o problemih, zaradi česar ne morejo sodelovati. Mogoče je vzrok v neznanju vodenja sestankov, neupoštevanju demokratičnih načel, zaradi česar udeleženci ne sodelujejo, niso zainteresirani in ne prihajajo na sestanke.

Vsak dobro organiziran in vsebinsko pripravljen sestanek vsebuje tudi vzgojno izobraževalne elemente. Tako nam dajejo sestanki široke možnosti vključevanja slehernega udeleženca in s tem možnost, da vsak posameznik svobodno in neposredno izraža svoje mnenje, misli in predloge za rešitev določenega problema. Zato je sestanek tudi metoda in oblika dela, kjer udeleženci razširjajo in pridobivajo osebne in skupinske izkušnje, metode dela, ki izpopolnjuje, razvija in obogati slehernega udeleženca z novimi spoznanji in možnostmi za reševanje posameznih problemov in nalog.

Branka Vehovar

Branko Vižin

IZLET

Brrr... je neusmiljeno drdrala budilka v novo jutro. Pa saj to je pomota! Danes je sobota, ko vendar ni treba v službo. Se napol v snu sem se spomnil, zakaj že navsezgodaj ta alarm. Sedaj mi ni bilo več težko vstati, nasprotno, še mudilo se mi je iz postelje, saj ne gre, da bi človek zamudil sindikalni izlet. Ko sem hitel k zbornemu mestu, so me prevzemali podobni občutki kot nekoč, ko sem bil še osmošolec. Tokrat mi je manjkala samo vrečka z malico, ki so mi jo ob takih priložnostih pripravili doma. Prva postaja avtobusa je bila pred Mesninami. Poleg delavcev so tu »natovarjali« tudi razne dobrote, ki so kasneje služile v veselje našim želodcem. Oba avtobusa sta se tu že dokaj napolnila, dokončno pa sta bila zasedena, ko smo odpeljali izpred hotela Celeia, kjer je bilo drugo zbirališče za tiste, ki stanujejo bolj v mestu. Seveda je bil odhod s enourno zamudo, da ni bilo vse po načrtu, kot je že navada pri nas, tokrat ne po naši krivdi. Bili smo nared, da se odpeljemo proti jugovzhodu. Vzdušje v avtobusu je bilo v začetku bolj klavrno. Eni so še malo zakinkali, drugi so pričeli pogovore s sosedom, tretji pa so skozi okno občudovali majsko pokrajino.

(Nadaljevanje prihodnjic)

(Nadaljevanje s 5. strani)

prav za odstranjevanje ščetin s svinj.

2. Naprave so 10 do 20-krat cenejše pri strojnem odiranju.

3. Zakaj odstranjevati ščetino, kožo hladiti in na kraju z ohlajene svinje odstranjevati kožico, ki je brezvreden stranski proizvod.

4. Odstrani se večni problem onesnaženja površine trupa z bazensko vodo in bazenske vode v pljučih.

5. Odstranil bi se večni problem dlakavosti in dlačnih tulcev v proizvodih.

6. Tudi v primerih, da klavnice ne bi prešle na odiranje vseh svinj, bi bila večja korist pri svinjskih kozah.

7. Vgraditev naprave in sam prehod na odiranje se lahko izvede na kakršnikoli obstoječi liniji, kjer se sedaj uporablja tehnologija oparja-

nja, da bi po potrebi lahko linije delale tudi alternativno.

8. Odiranje kož ima vrsto omenjenih prednosti, poleg tega pa pride še do prihranka ca. 50,00 din po svinji.

9. V našem gospodarstvu bi v Jugoslaviji letno prihranili ca. 15 milijard S-dinarjev deviznih sredstev, ker sedaj toliko svinjskih kož uvažajo. Z druge strani, če bi od 3 milij. svinjskih kož 50 % izvozili kot velur in 50 % kot podlogo, bi ustvarili še 33 milijard S-din deviznih sredstev. Skupnost bi bila obogatena za 33 + 16 = 49 milijard S deviznih dinarjev. In zopet ponavljam, potrebno je začeti razmišljati o tem, ali se svinje splača odirati ali ne.

10. Celo v primeru nevarnosti vojne, tehnologija odiranja predstavlja čvrsto oporo preskrbovanja armade in prebivalstva, ker je veliko bolj enostavno improvizirati tehnološki proces odiranja kot oparjanja.

Spomini mesarja proizvajalca

(Oprosti, Prešeren!)

Hladen te plaček pokriva »Dobrine«,
pri delu tvojem, bratec mesar,
bridko zapravljaš zdaj pičle denarce,
vendar zato nikomur ni mar.

Zbrani mesarji v spomin ga pijemo,
svojih veselih in žalostnih dni,
zraven si take zdravljice pojemo:
srečen je, kdor od mesarije živi!

Majhna plača bila ti je dana,
tukaj v Celju ti dom bil je dan,
boljše glave ni imela Mesnina,
kak si za delo in varčevanje bil vžgan.

Kratko sijale so zvezde prijazne,
v lahkih mesecih zibal te up,
z jezo priznaval si skonte,
zgodaj okusil predpisov si strup.

V zemlji slovenski, v predragi deželi,
ki si prešerno jo ljubil ves čas,
v k'teri očetje so naši sloveli,
k'tera ima zdaj meso komaj za nas.

Težka človeku usode je preja,
če v mesariji preljubi živi,
tako sebi nas delo podreja,
nisi edini, ki se jezi.

LEMUT